

DOPING? NE, HVALA

Trenerski seminar

Vsebine:

- 1) Kdo je kdo v boju proti dopingu?
- 2) Kodeks 2015 – najpomembnejše spremembe
- 3) Kaj je doping?
- 4) Lista prepovedanih snovi in zdravstvene posledice
- 5) Terapevtske izjeme
- 6) Kontrola dopinga in upravljanje z rezultati
- 7) Program posredovanja lokacij
- 8) Nenamerni doping
- 9) Organiziranost v Sloveniji
- 10) Program boja proti dopingu v Sloveniji

Zakaj boj proti dopingu?

Urška Žolnir
olimpijska prvakinja

ZGODOVINA

6.st.p.n.št., 3. stoletje

gladiatorji uporabljajo poživila, grški atleti uporabljajo poživila

1896

prvi zabeleženi smrtni primer v športu zaradi zdravil
(kolesar)

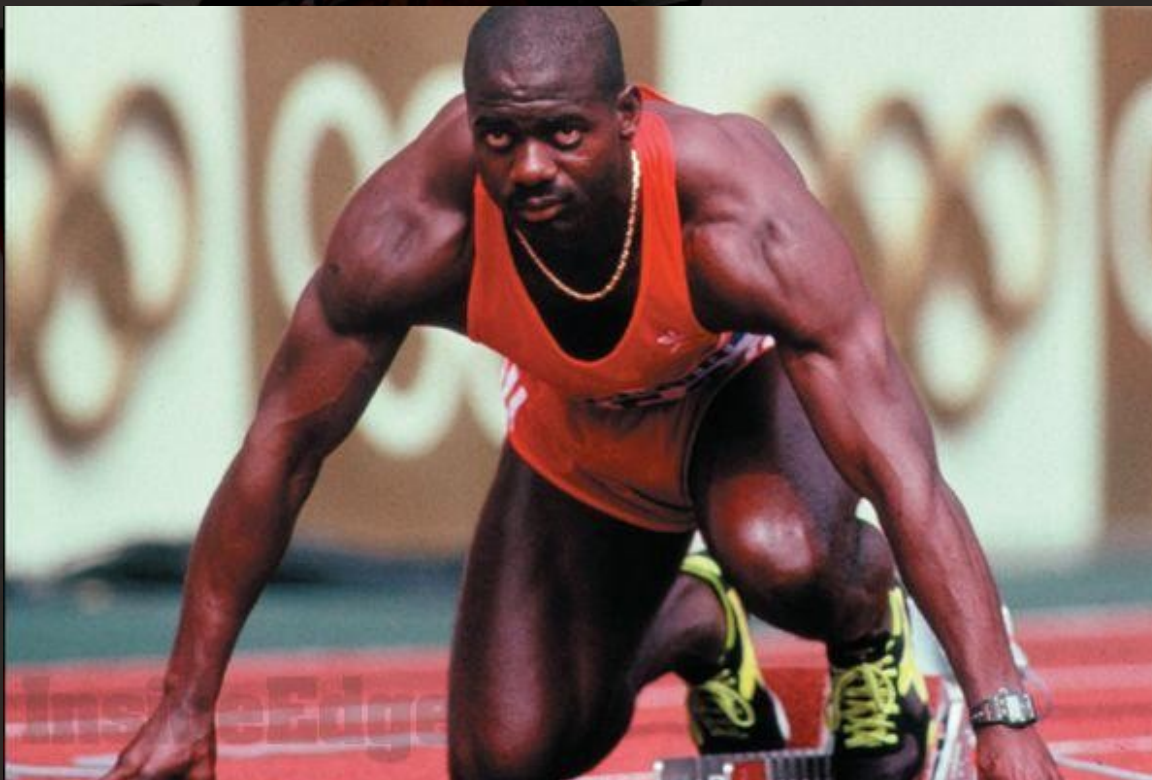
1960

Knud Jensen - kolesar, ki je umrl na Ol zaradi uživanja
amfetaminov

1988

Prva odvzeta olimpijska medalja zaradi dopinga
Ben Johnson, Ol Seoul

Program “State plan 14.25”

- po naročilo države — leta 1974, 2 leti pred igrami v Montrealu
- 3.000 zdravnikov in znanstvenikov ter 10.000 mladih športnikov (od 10 leta naprej)
- program je potekal predvsem v atletiki, plavanju, gimnastiki, veslanju in odbojki
- športniki dobivali “vitamine” v obliki tablet ali pa so jim steroide vmešali v hrano

Športniki Nemške Demokratične Republike na Ol...

- 1976 Montreal 257 športnikov – 90 medalj (40 zlatih)
Innsbruck 59 športnikov – 19 medalj (7 zlatih)
- 1980 Moskva 345 športnikov -126 medalj (47 zlatih)
Lake Placid 53 športnikov – 23 medalj (9 zlatih)
- 1984 LA – niso nastopali
Sarajevo 56 športnikov – 24 medalj (9 zlatih)
- 1988 Seoul 259 športnikov – 102 medalji (37 zlatih)
Calgary 53 športnikov – 25 medalj (9 zlatih)
- 2012 London 401 športnik – 44 medalj (11 zlatih)
2014 Sochi 153 športnikov – 19 medalj (8 zlatih)

Za vsako zlato medaljo –
350 dopingiranih športnikov

Ali je bilo vredno?

Okoli 2000 športnikov Nemške demokratične republike, ki je bilo med leti 1970 in 1990 vpletenih v dopinško afero se sooča z naslednjimi zdravstvenimi težavami:

- četrtnina ima danes raka
- četrtnina ima hudo okvarjena jetra
- tretjina ima hude hormonske težave
- dve tretjini zdelujejo depresija in druge psihične težave
- 30% več spontanih splavov
- 10x več prizadetih otrok

Kdaj so se zgodile najpomembnejše aktivnosti v boju proti dopingu?

1968

Prve doping kontrole na olimpijskih igrah

1988

Prve izven tekmovalne doping kontrole v Nemčiji

1999

Ustanovitev Svetovne protidopinške agencije (WADA)

2004

Sprejetje Svetovnega protidopinškega kodeksa in mednarodnih standardov

2007

Mednarodna konvencija proti dopingu v športu

1) KDO JE KDO V SVETOVNEM BOJU PROTI DOPINGU?

Glavni igralci

WADA

MOK

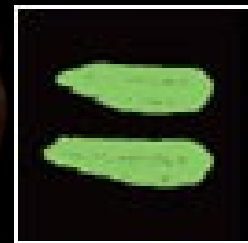
MEDNARODNE
ŠPORTNE
ZVEZE (ADO)

VLADE DRŽAV
PODPISNIC
KONVENCIJ

NADO

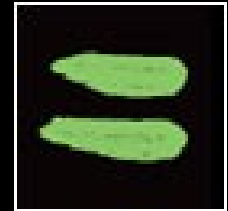
NOC

WADA

- ustanovljena 10. novembra 1999
- financirana s strani Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) in nacionalnih vlad držav (171)
- vodi jo 38-članski ustanovitveni svet in 12-članski izvršilni komite, vsak sestavljen iz enakega števila članov MOK in nacionalnih vlad
- sedež WADA je v Montrealu v Kanadi

Ustanovni svet W A D A - vladna zastopanost

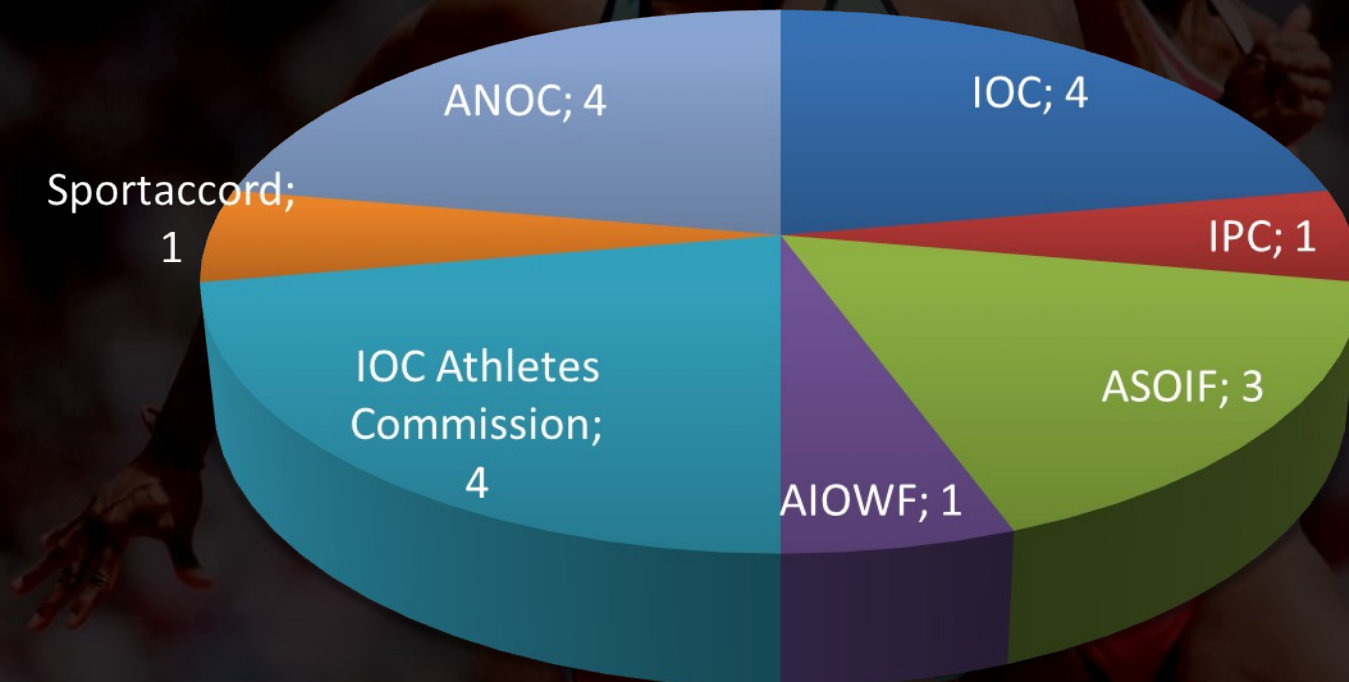
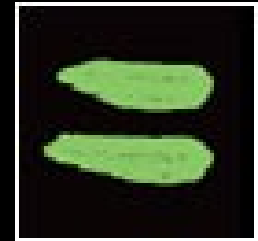

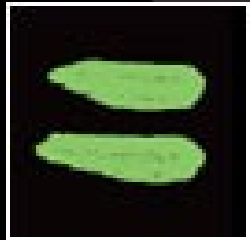
Government Representation

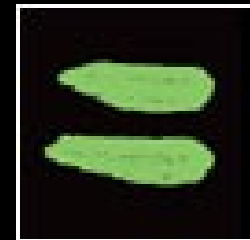
Ustanovni svet W A D A

- zastopanost športne sfere

W A D A – vizija in poslanstvo

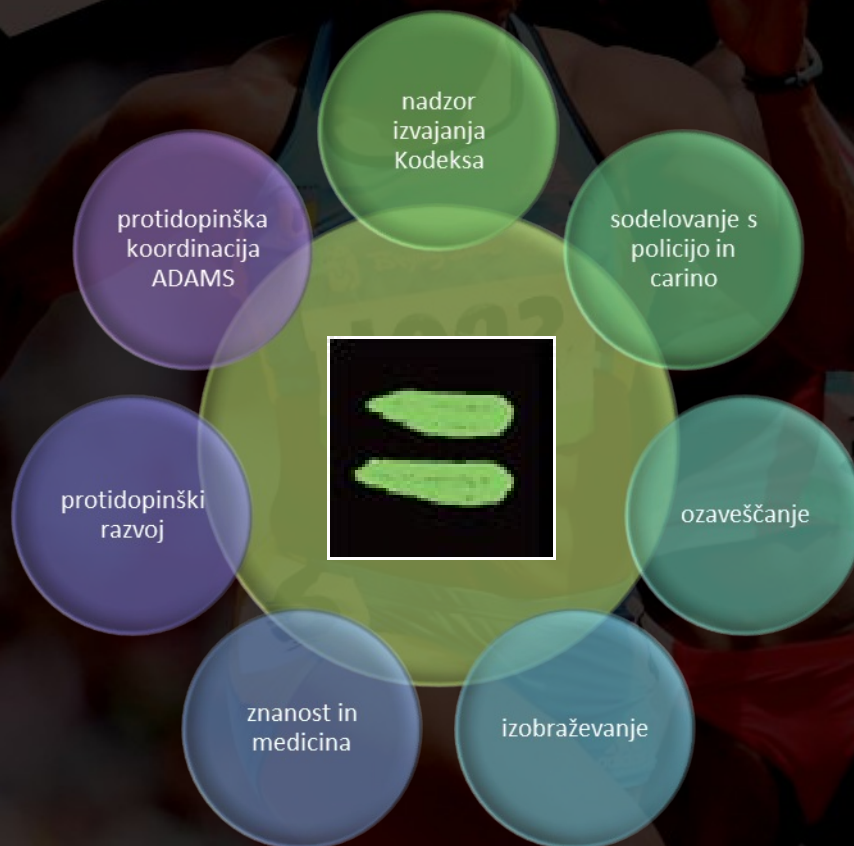

Športnikova temeljna pravica je tekmovanje v športu brez dopinga!

Oblikuje svet, kje bi vsi športniki lahko tekmovali v okolju brez dopinga.

Vodenje skupne protidopinške kampanje za šport brez dopinga!

Prioritete WADA

Svetovni protidopinški program

1. raven – Svetovni protidopinški kodeks

2. raven – Mednarodni standardi

3. raven – Modeli dobre prakse, smernice in strokovni dokumenti

Pravne podlage za države

- Evropska konvencija proti dopingu v športu:
  - Svet Evrope sprejel leta 1989 v Strasbourgu
  - vlada RS jo je ratificirala leta 1992
- UNESCO konvencija:
  - mednarodna pogodba, ki je bila soglasno sprejeta leta 2005
  - ratificiralo jo je 176 izmed 193 držav članic
  - vsi NOC in vse Športne organizacije

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

2) KODEKS 2015

najpomembnejše spremembe

2009

**SVETOVNI
KODEKS
PROTI DOPINGU**

2009

2015

**SVETOVNI
PROTIDOPINŠKI
KODEKS**

2015

Prijaznejši do poštenih športnikov...

... strožji do goljufov!

Kaj se je spremenilo?

- Definicija dopinga:
  - dodani dve novi kršitvi (udeležba in prepovedano sodelovanje)
  - kršitve v zvezi z lokacijo: 18 = 12 mesecev
- Sankcije:
  - daljši čas izločitve: 2 = 4 leta
- Spremljevalno osebje:
  - NPŠZ dolžna zavezati vse člane spremljevalnega osebja k spoštovanju protidopinških pravil
  - avtomatična preiskava spremljevalnega osebja v primeru pozitivnega mladolenika

Kaj se je spremenilo?

- Obdobje zastaranja in shranjevanje vzorcev za ponovno testiranje:
  - 8 = 10 let
- Terapevtske izjeme:
  - priznavanje
- Izobraževanje:
  - podpisnice morajo v sodelovanju druga z drugo načrtovati, izvajati, ocenjevati in nadzorovati informativne, izobraževalne in preventivne programe za šport brez dopinga

Kodeks 2015 za spremljevalno osebje

Poznavanje in delovanje v skladu s protidopinškimi pravili in politikami, ki veljajo za spremljevalno osebje in športnike, s katerimi sodel

3) KAJ JE DOPING?

Doping je družbeni fenomen.

DOPING ni samo PROBLEM ŠPORTA – je PROBLEM DRUŽBE.

ZDRAVILNE UČINKOVINE

POVEČEVANJE TELESNIH ZMOGLJIVOSTI

KONTROLE DOPINGA V ŠPORTU

Prevalenca: samo
1% vseh športnikov
testiranih na doping
kontrolah.

Vrhunski

Nacionalni

Mladi športniki

Rekreativci

Kaj je doping v športu?

Doping opredeljujemo kot pojav ene ali več kršitev protidopinških pravil, kot jih določa Kodeks.

1) Prisotnost prepovedane snovi ali njenih presnovkov (metabolitov) ali označevalcev (markerjev) v športnikovem vzorcu

- prisotnost snovi ali postopkov, ki so na Listi prepovedanih snovi in postopkov,

2) Uporaba ali poskus uporabe prepovedane snovi ali postopka

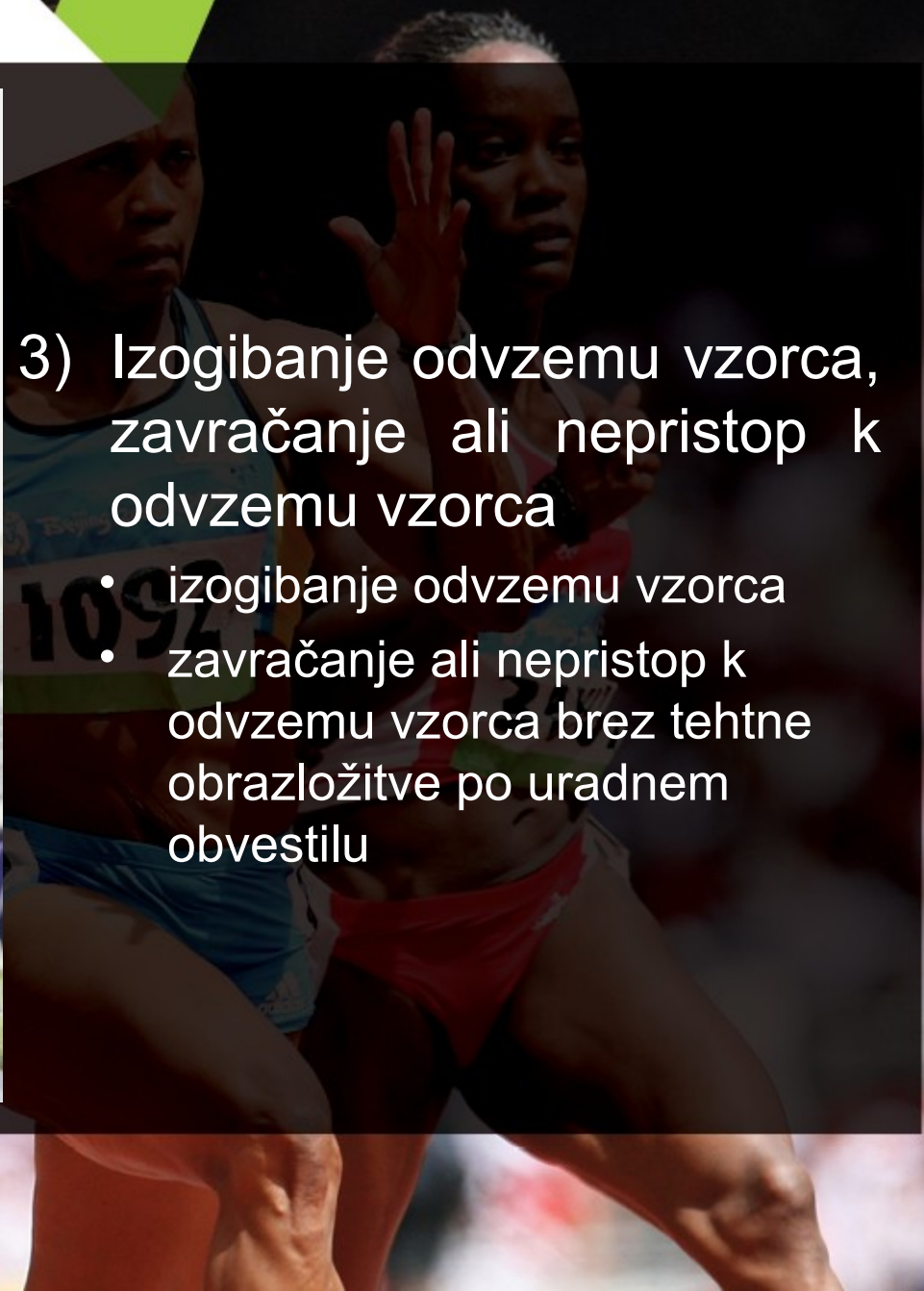
- športnik mora sam zagotoviti, da nobena nedovoljena snov ne vstopi v njegovo telo
- uspeh ali neuspeh uporabe ali poskusa uporabe ni pomemben

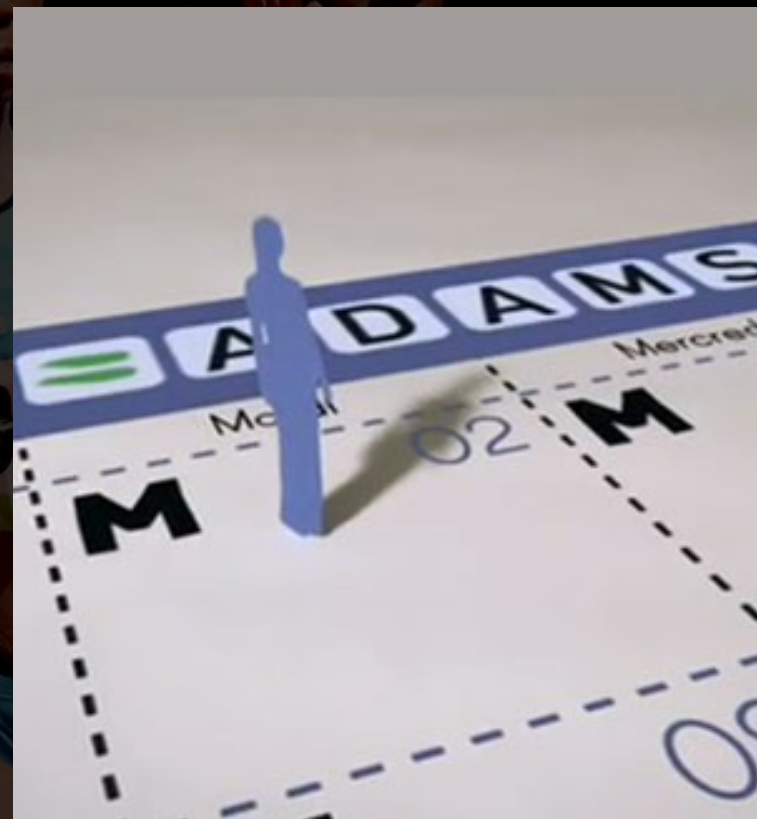

3) Izogibanje odvzemu vzorca, zavračanje ali nepristop k odvzemu vzorca

- izogibanje odvzemu vzorca
- zavračanje ali nepristop k odvzemu vzorca brez tehtne obrazložitve po uradnem obvestilu

- 4) Kršitve v zvezi z lokacijo
- katerakoli kombinacija treh neuspešnih testiranj in/ali neposredovanih prijav lokacije v obdobju 12 mesecev s strani športnika, člana RTP

5) Nedovoljeno poseganje ali poskus nedovoljenega poseganja v katerikoli del postopka kontrole dopinga

- naklepno oviranje ali poskus oviranja uradnika za kontrolo dopinga
- posredovanje goljufivih podatkov protidopinški organizaciji
- ustrahovanje ali poskus ustrahovanja potencialne priče

6) Posest prepovedane snovi ali postopka

- posest prepovedanih snovi ali postopkov na ali izven tekmovanj
- izjema le snovi, ki so namenjene terapevtski uporabi
- velja za športnike in spremljevalno osebje

7) Trgovanje ali poskus trgovanja s katero koli prepovedano snovjo ali postopkom

8) Dajanje ali poskus dajanja prepovedane snovi ali omogočanje prepovedanega postopka športniku

- na ali izven tekmovanj,
- pomoč, spodbujanje, napeljevanje, prikrivanje...

Kazenski zakonik (KZ-1) – 186. člen in 187.člen (od 1.novembra 2008)

Kazenski zakonik (KZ-1) v Sloveniji

186. člen

Neupravičena **proizvodnja in promet** s prepovedanimi snovmi v športu

(1) Kdor neupravičeno proizvaja, predeluje, prodaja ali ponuja naprodaj ali zaradi prodaje kupuje, **hrani ali prenaša ali posreduje pri prodaji se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.**

(5) **Prepovedane droge ali nedovoljene snovi v športu in sredstva za njihovo izdelovanje ter prevozna sredstva**, uporabljena za prevoz in hrambo drog ali nedovoljenih snovi v športu, **se vzamejo.**

Z uveljavitvijo novega Kazenskega zakonika, ki je začel veljati 1. novembra 2008, je Slovenija naredila pomemben korak v boju proti dopingu na nacionalni ravni, ob tem pa načrtala smernice obravnave dopinga na ravni EU.

Kazenski zakonik (KZ-1) v Sloveniji

187. Člen

Omogočanje uživanja prepovedanih snovi v športu

(1) Kdor napelje drugega k uživanju prepovedanih doping snovi ali mu jih da, da jih uživa on ali kdo drug, ali kdor da na razpolago prostore za uživanje prepovedanih drog ali nedovoljenih snovi v športu ali kako drugače omogoči drugemu, da uživa prepovedane snovi v športu, se **kaznuje z zaporem od šestih mesecev do osmih let.**

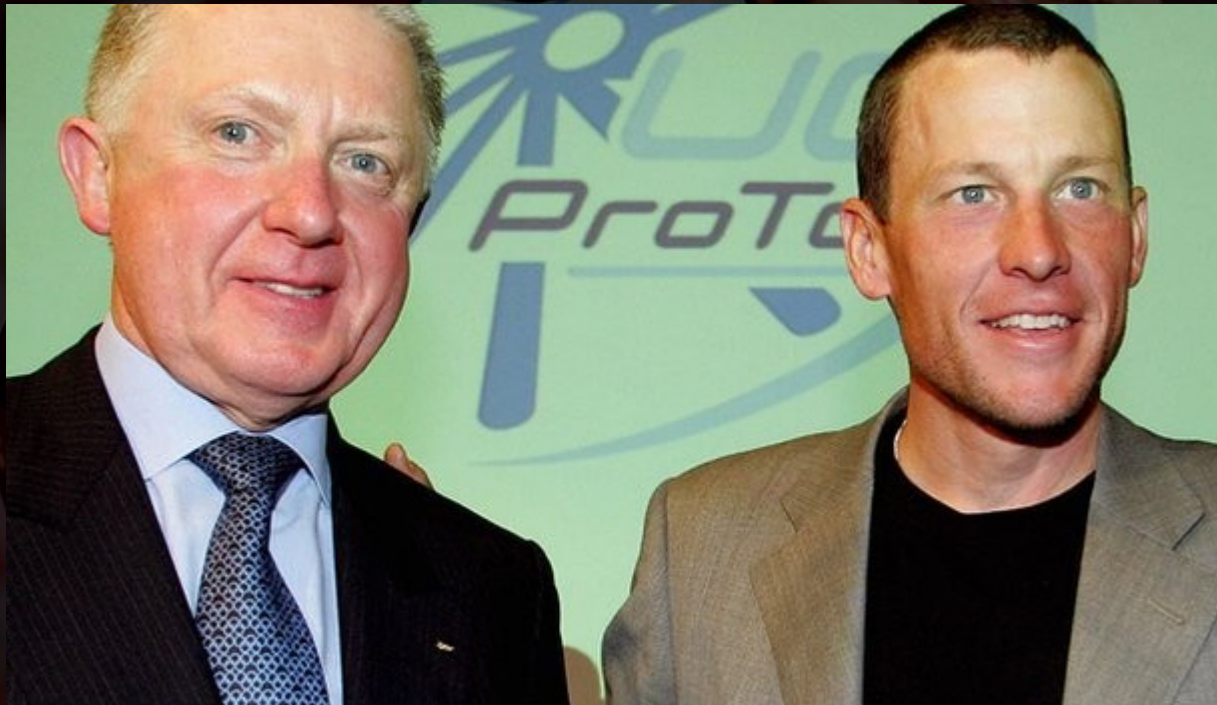
(3) Prepovedane droge, nedovoljene snovi v športu in pripomočki za njihovo uživanje **se vzamejo.**

Z uveljavitvijo novega Kazenskega zakonika, ki je začel veljati 1. novembra 2008, je Slovenija naredila pomemben korak v boju proti dopingu na nacionalni ravni, ob tem pa načrtala smernice obravnave dopinga na ravni EU.

9) Udeležba

- pomoč, spodbuda, podpora, dogovarjanje, prikrivanje ali katera koli druga oblika naklepne udeležbe pri kršitvi protidopinških pravil

Hein Verbruggen
Nekdanji predsednik UCI

Lance Armstrong

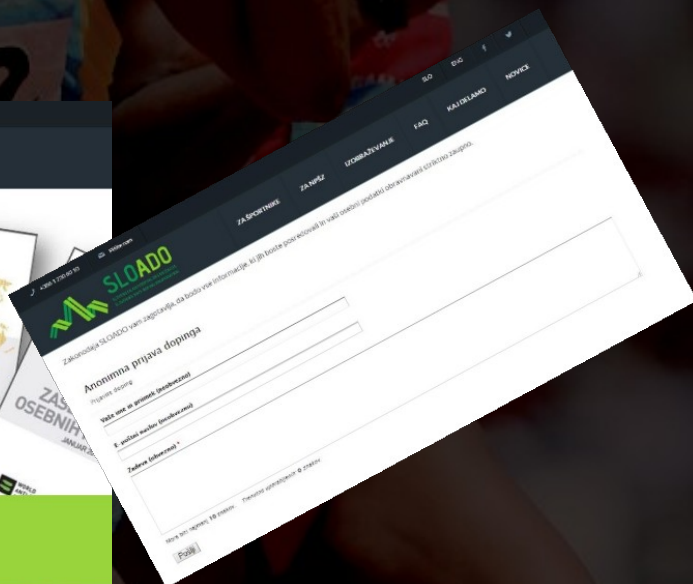
10) Prepovedano sodelovanje

Sodelovanje športnika s katerim koli članom spremljevalnega osebja, ki:

- če spada pod pristojnost protidopinške organizacije, prestaja obdobje izločitve
- če ne spada pod pristojnost protidopinške organizacije oz. se o njegovi izločitvi ni odločalo v postopku upravljanja z rezultati po določbah Kodeksa, je bil v kazenskem, disciplinskem ali strokovnem postopku obsojen ali je bilo ugotovljeno, da je ravnal na način, ki bi pomenil kršitev protidopinških pravil po določilih Kodeksa, če bi se določila Kodeksa uporabljala za tako osebo
- služi kot krinka ali posrednik za zgoraj opisanega posameznika

Anonimna prijava dopinga

- spletni obrazec na www.sloado.si
- obrazec lahko izpolni vsak, ki ima kakršnekoli informacije o kršitvah protidopinških pravil
- vse pridobljene informacije bodo obravnavane zaupno

4) LISTA PREPOVEDANIH
SNOVI IN POSTOPKOV
+
ZDRAVSTVENE
POSLEDICE

Kaj je lista prepovedanih snovi in postopkov?

- lista prepovedanih snovi in postopkov je mednarodni standard, ki identificira snovi in postopke, prepovedane v športu.
- posodablja in spreminja se letno (1.januar)
- najnovejša različica je vedno na voljo <http://list.wada-ama.org/>

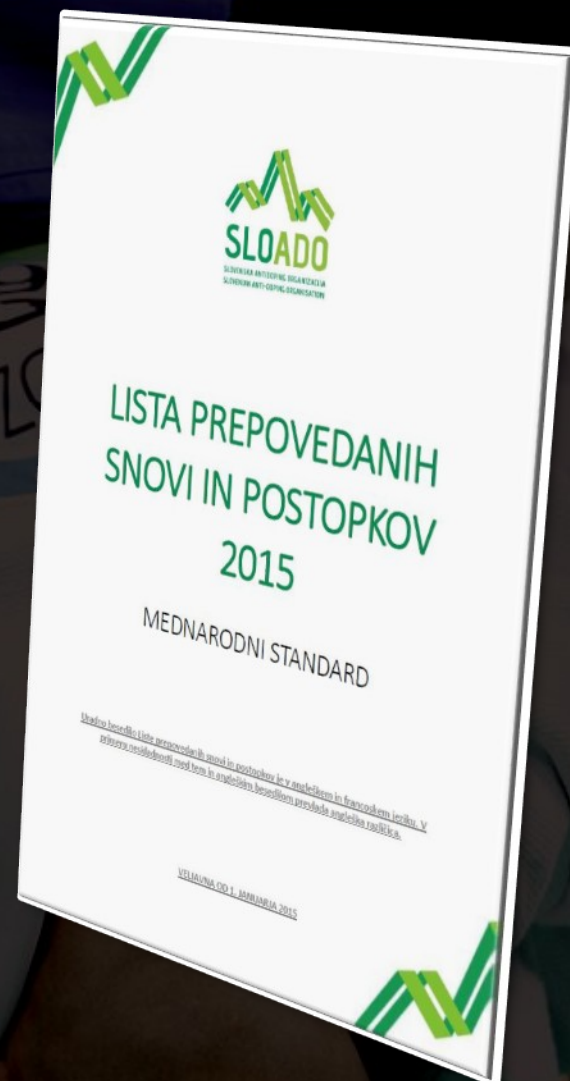
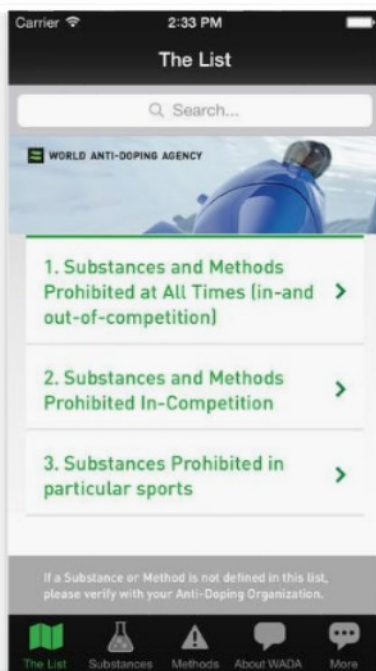

THE PROHIBITED LIST

Updated annually, the List identifies the substances and methods prohibited to athletes in- and out-of-competition.

[Read more about the Prohibited List](#)

[Download the Prohibited List](#)

Kdaj je snov ali postopek uvrščen na Listo?

Da je snov ali postopek prepovedan, morata biti zagotovljena vsaj dva od treh kriterijev:

- dokaz, da ima snov ali postopek potencialni vpliv na izboljšanje, ali izboljšujeta sposobnosti
- dokaz, da snov ali postopek predstavlja tveganje za zdravje športnika
- določbo s strani WADA, da uporaba snovi ali postopka krši športni duh

Kako delimo snovi in postopke na Listi?

1) Snovi in postopki, ki so prepovedani vedno

SNOVI		POSTOPKI	
S0.	nedovoljene snovi	M1.	manipulacija krvi in krvnih komponent
S1.	anabolni agensi	M2.	kemijska in fizična manipulacija
S2.	peptidni hormoni, rastni dejavniki in sorodne snovi	M3.	genski doping
S3.	beta 2-agonisti		
S4.	antagonisti hormonov in modulatorji		
S5.	diuretiki in ostali maskirni agensi		

2) Snovi, ki so prepovedane na tekmovanju

SNOVI			
S6.	poživila	S8.	kanabinoidi
S7.	narkotiki	S9.	glukokortikosteroidi

3) Snovi, ki so prepovedane v določenih športih

SNOVI		Mednarodne športne zveze	
P1.	alkohol	FAI, WA, FIA, FIM, UIM	
P2.	beta-blokatorji	WA, FIA, WBS, IGF, WDF, ISSF, IPC, FIS, CMAS	

WADA statistika 2013

Sport	Analyzed	AAFs ¹	(%)	ATFs ²	(%)	Total Findings ³	(%)
Olympic Sports	176,502	1,710	0.97%	1,716	0.97%	3,426	1.94%
Non-Olympic Sports	31,011	830	2.68%	322	1.04%	1,152	3.71%
Non-ADAMS Data	62,365	989	1.59%	395	0.63%	1,384	2.22%
TOTAL	269,878	3,529	1.31%	2,433	0.90%	5,962	2.21%

Substance Group	Occurrences	% of all ADAMS reported findings
S1. Anabolic Agents	3320	63%
S6. Stimulants	530	10%
S5. Diuretics and Other Masking Agents	393	7.5%
S9. Glucocorticosteroids	330	6.3%
S2. Peptide Hormones, Growth Factors and Related Substances	202	3.8%
S8. Cannabinoids	188	3.6%
S3. Beta-2 Agonists	138	2.6%
S4. Hormone and Metabolic Modulators	93	1.8%
S7. Narcotics	43	0.8%
P2. Beta-Blockers	25	0.5%
P1. Alcohol	8	0.2%
M2. Chemical and Physical Manipulation	1	0.02%
M1. Enhancement of Oxygen Transfer	0	0.0%
TOTAL*	5271	

Kakšni so stranski učinki?

Težko je vedeti... Zakaj?

1. Relevantne študije so narejene za terapevtske razloge, in ne za doping.
2. Snovi ali postopki, ki jih športniki uporabljajo, so razviti za ljudi z boleznimi in ne za zdrave ljudi.
3. Športnike, ki uporabljajo nedovoljene snovi:
  - običajno ne spremljajo zdravstveni strokovnjaki
  - običajno vzamejo večje odmerke kot bolniki
  - uporabljajo zdravila v kombinaciji z drugimi snovmi
4. Nelegalne snovi in snovi na črnem trgu lahko vsebujejo nečistoče in dodatke.

Vseeno pa poznamo nekaj stranskih učinkov...

S.1 anabolični androgeni steroidi

- vsi anabolni androgeni steroidi in njim podobne snovi
  - najbolj pogosto se uporabljajo testosteron, epitestosteron in klenbuterol
- povzročajo hude in dolgotrajne zdravstvene posledice

Fizični znaki uporabe AAS

1. Splošni izgled :

- mišična hipertrofija,
- hirzutizem in nižji vokal-odebelitev glasu (ženske)

2. Koža:

- akne
- kožne strije in v delto-pektoralni regiji
- vbodi igel v predelu zadnjice, stegna, deltoidalne mišice
- plešavost

3. Prsi :

- ginekomastija (moški); atrofija prsi (ženske)

4. Genito-urinarni trakt:

- testikularna atrofija (moški); klitoralna hipertrofija (ženske)

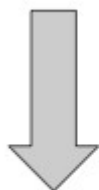

Biomedicinski stranski učinki anaboličnih androgenih steroidov...
...na koži

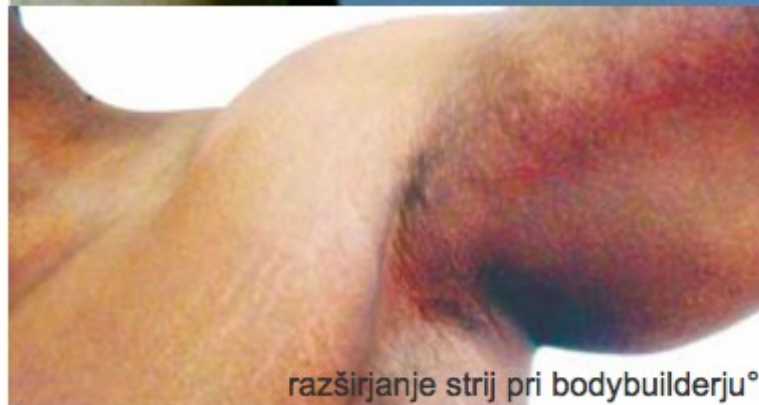
Uporaba/zloraba anaboličnih androgenih steroidov

Strije (Striae distensae) se pojavijo na mestih, kjer je koža zelo obremenjena (npr. ramena, zgornje okončine, prsa in hrbet)

razširjanje strij zaradi prevelike teže*

razširjanje strij pri bodybuilderju°

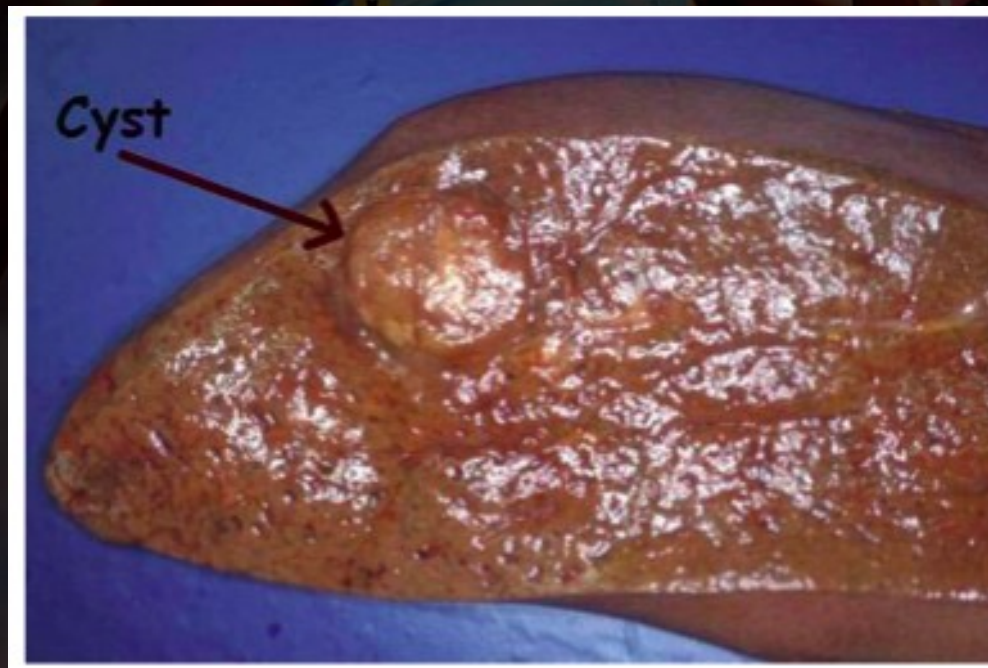
*Karamfilov & Elsner (2002): Hautarzt, p98-103.

° Wollina et al. (2007): Acta Dermatoven APA, p117-122.

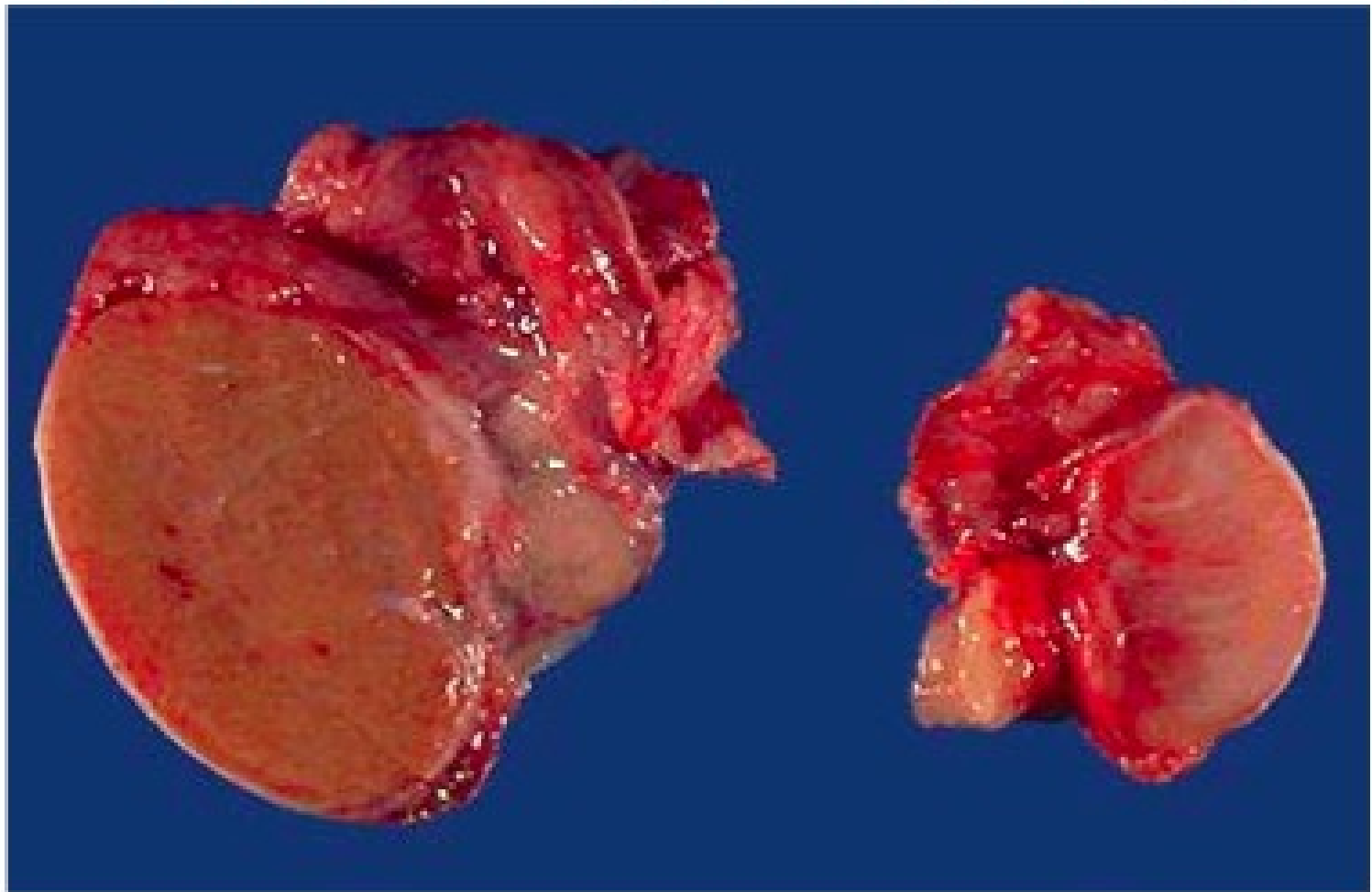
Učinki na jetra (funkcionalni / strukturni)

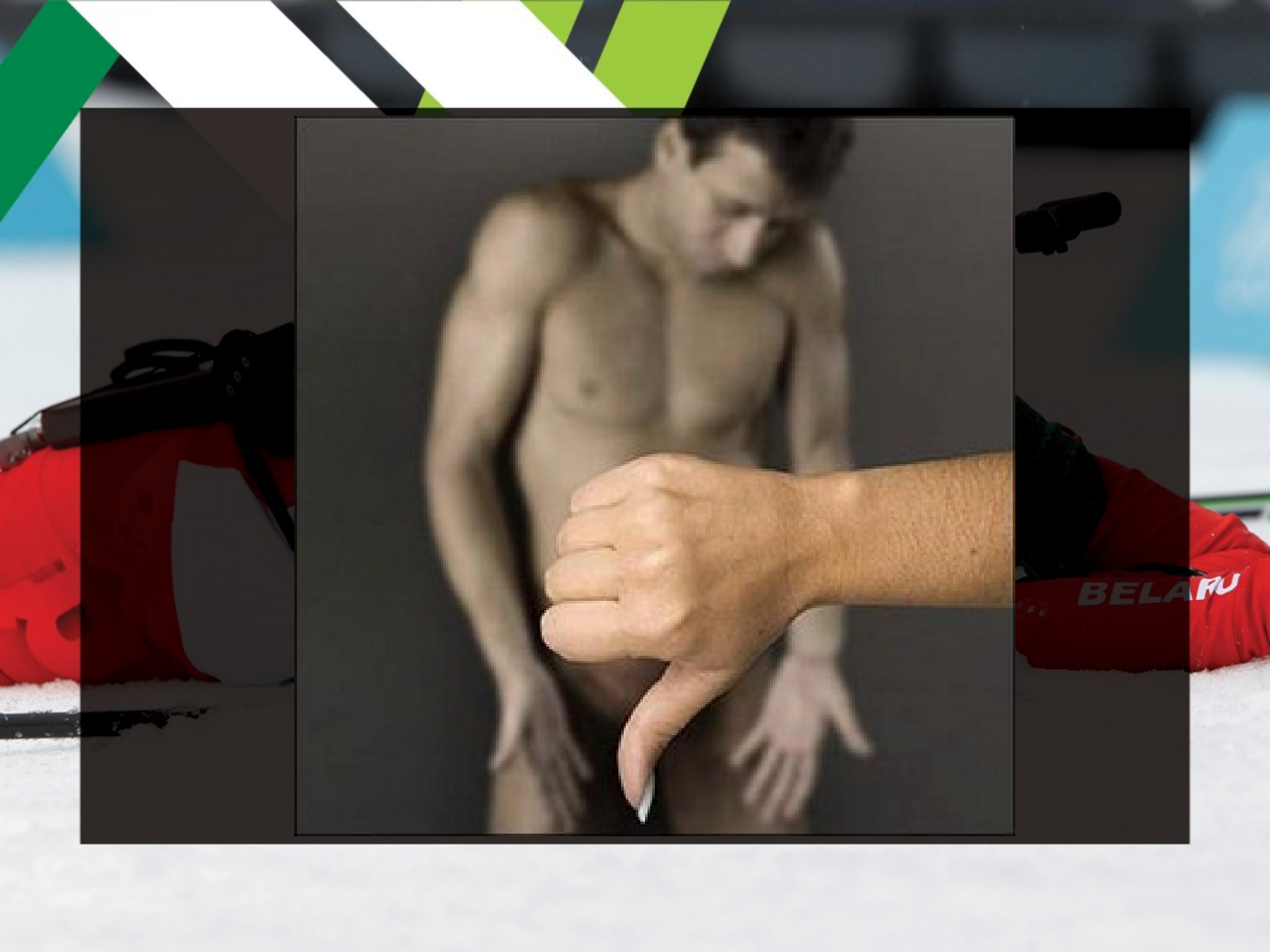
(a) hepatotoksičnost (povišani jetrni encimi na biokemijskih preiskavah seruma) / zlatenice

(b) neoplazme (rakava obolenja jeter)

normalna moda (l) vs. atrofija mod (d)

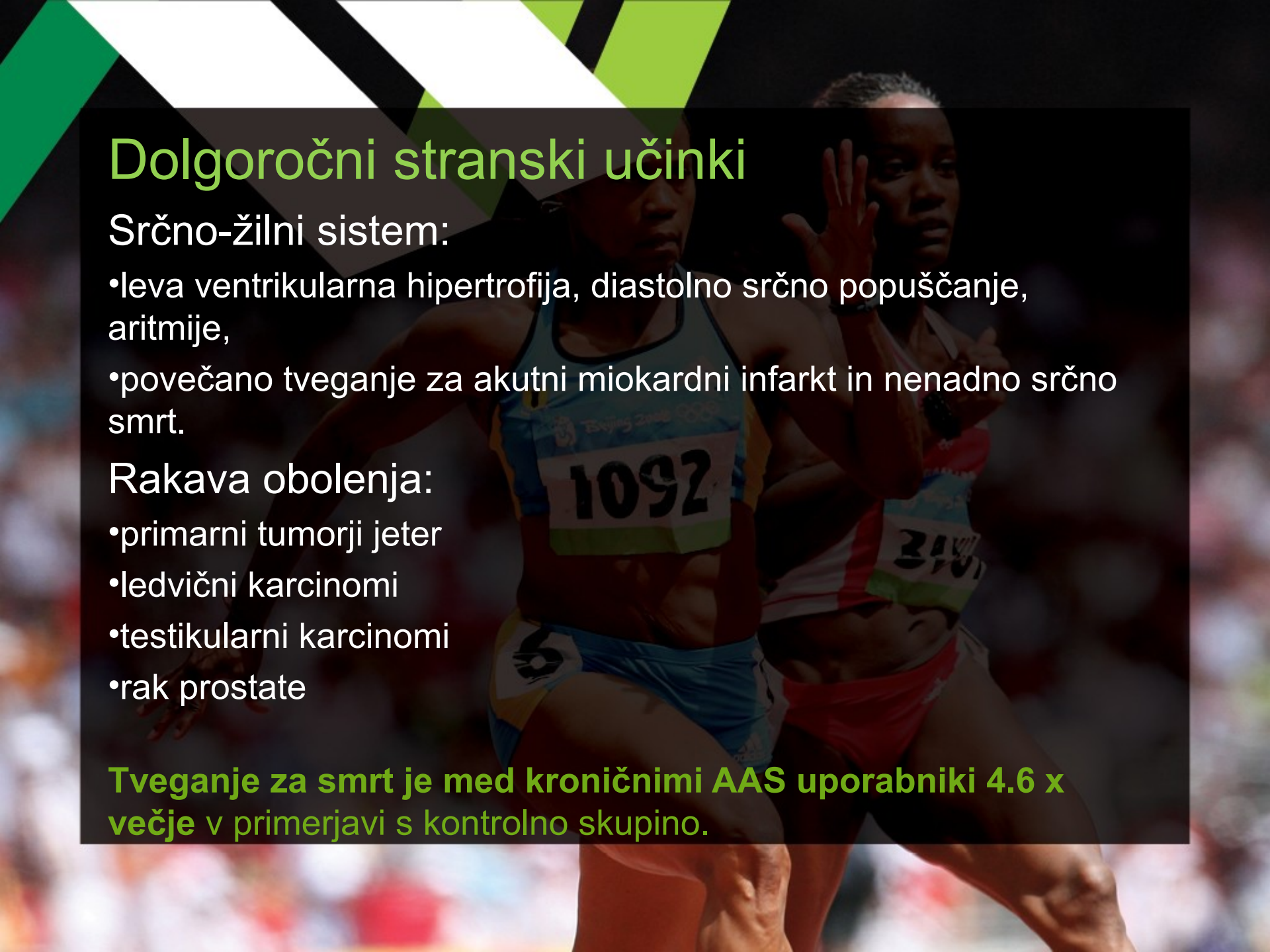

GINEKOMASTIJA

HIRZUTIZEM

Dolgoročni stranski učinki

Srčno-žilni sistem:

- leva ventrikularna hipertrofija, diastolno srčno popuščanje, aritmije,
- povečano tveganje za akutni miokardni infarkt in nenadno srčno smrt.

Rakava obolenja:

- primarni tumorji jeter
- ledvični karcinomi
- testikularni karcinomi
- rak prostate

Tveganje za smrt je med kroničnimi AAS uporabniki 4.6 x večje v primerjavi s kontrolno skupino.

S.2 peptidni hormoni, rastni dejavniki in sorodne snovi

- najbolj pogosto se uporabljajo EPO, rastni hormon, IGF-1 in CERA

Stranski učinki

EPO:

- povečanje viskoznosti krvi
- povečanje tveganja visokega arterijskega tlaka
- povečanje tveganja za nastanek krvnih strdkov

“During the day, we live to ride, but during the night, we ride to live”

Last Updated: Tuesday, 28 August 2007, 14:50 GMT 15:50 UK

 [E-mail this to a friend](#)

 [Printable version](#)

Sevilla's Puerta dies in hospital

Spain international Antonio Puerta has died after suffering a heart attack in his club side Sevilla's 4-1 win against Getafe on Saturday.

Defender Puerta, 22, collapsed in the first-half and medics prevented him from swallowing his tongue.

But he collapsed again after going off and was given cardiac resuscitation before being taken to hospital.

He was placed in intensive care and doctors said on Tuesday his condition had deteriorated before his death.

Puerta collapsed after jogging back towards his own goal 35 minutes into the opening league game of the season at the Sanchez Pizjuan on Saturday.

Puerta helped Sevilla win the Uefa Cup last season

22 –letni nogometaš prve španske lige,

35. minuta v prvem polčasu

SRČNI INFARKT

Belgian rider Sermon dies in sleep

Updated: February 15, 2004, 6:39 AM ET

BRUSSELS, Feb 15 - Belgian cyclist Johan Sermon has died in his sleep at the age of 21, news agency Belga reported.

Sermon, of the Daikin team, appeared to have died of natural causes, Belga quoted team manager Ernest De Vuyst as saying.

"An autopsy has been carried out and we are now awaiting the results. But I can already say with certainty it was a natural death," said De Vuyst, who added that he believed Sermon had died of heart failure.

Former Tour de France winner Marco Pantani was found dead in a hotel room in Italy at the weekend.

Belga quoted former French Minister of Youth and Sports Marie-George Buffet as saying: "I am devastated by the announcement of the deaths of Marco Pantani and Johan Sermon."

21-letni kolesar, srčni zastoj med spanjem

21-letni kolesar, srčni zastoj med spanjem

Cycling News Flash, February 5, 2009

Edited by Les Clarke

Belgian rider passes away in Qatar

By Gregor Brown in Doha, Qatar

Frederiek Nolf died in his sleep
Photo ©: TDWsports.com / Topsport Vlaanderen

Frederiek Nolf died in his sleep last night at the Doha Ritz-Carlton in Qatar, ahead of the fifth stage of the Tour of Qatar. The Belgian of Team Topsport Vlaanderen-Mercator, who would have celebrated his 22nd birthday in five days, is believed **to have suffered a heart attack.**

"Cycling is in mourning when you lose such a young talent, a guy like him," said cycling legend Eddy Merckx, who is the technical sponsor for the team.

Nolf turned professional in 2008 with Topsport Vlaanderen. The Tour of Qatar was his first race of the 2009 season. He finished 90th in yesterday's 141-kilometre stage four to Madinat Al Shamal, which Mark Cavendish won.

Directeur Sportif Jean-Pierre Heynderickx found Nolf dead this morning.

"I rode with the guys here earlier this week in Qatar. Yesterday, he was laughing and happy; he never woke up and died in his sleep," Merckx said.

5) TERAPEVTSKE IZJEME

Steve Redgrave, veslač
(OI: 5 zlatih medalj, 1 bronasta medalja)
Sladkorna bolezen tip 1

Terapevtske izjeme (TI)

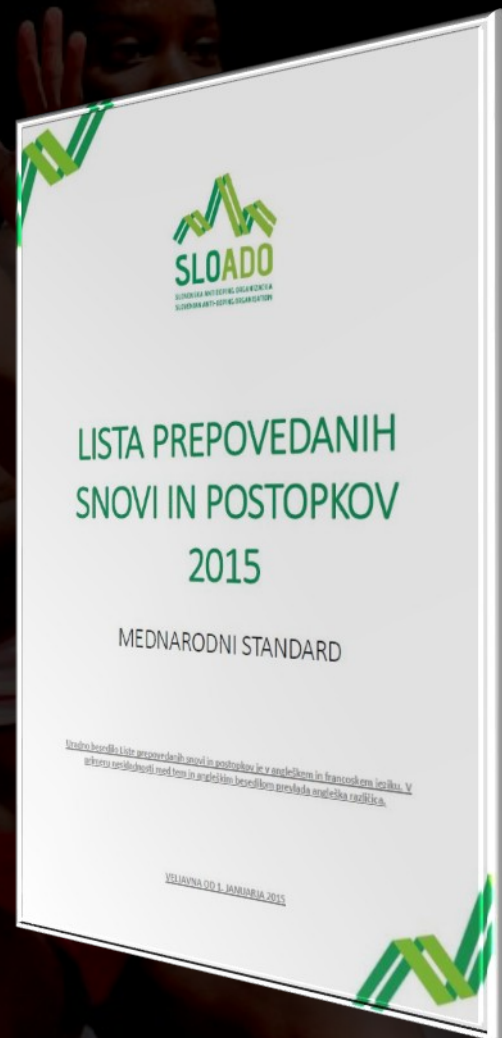
- izjema, s katero odbor za podeljevanje TI športniku dovoli uporabo prepovedanih snovi ali postopkov v terapevtske namene
- TI se izda izključno v skladu z natančno določenimi in strogo omejenimi pogoji!

Terapevtske izjeme (TI)

Kako športniki ugotovijo, kaj je prepovedano oz. kdaj rabijo TI?

- Lista prepovedanih snovi in postopkov
- zdravnik
- protidopinška organizacija
- športna zveza

Terapevtske izjeme (TI)

- TI potrebujejo vsi športniki, ki tekmujejo na nacionalnem ali mednarodnem nivoju
- za TI mora športnik zaprositi takoj, ko mu je predpisana terapija, ki vsebuje prepovedano snov ali postopek
- za TI športnik zaprosi s pomočjo obrazca za TI, ki ga dobi na spletni strani www.sloado.si
- v primeru, da športnik nima TI in je njegov vzorec pozitiven, je to njegova odgovornost

Zahteve za podelitev TI

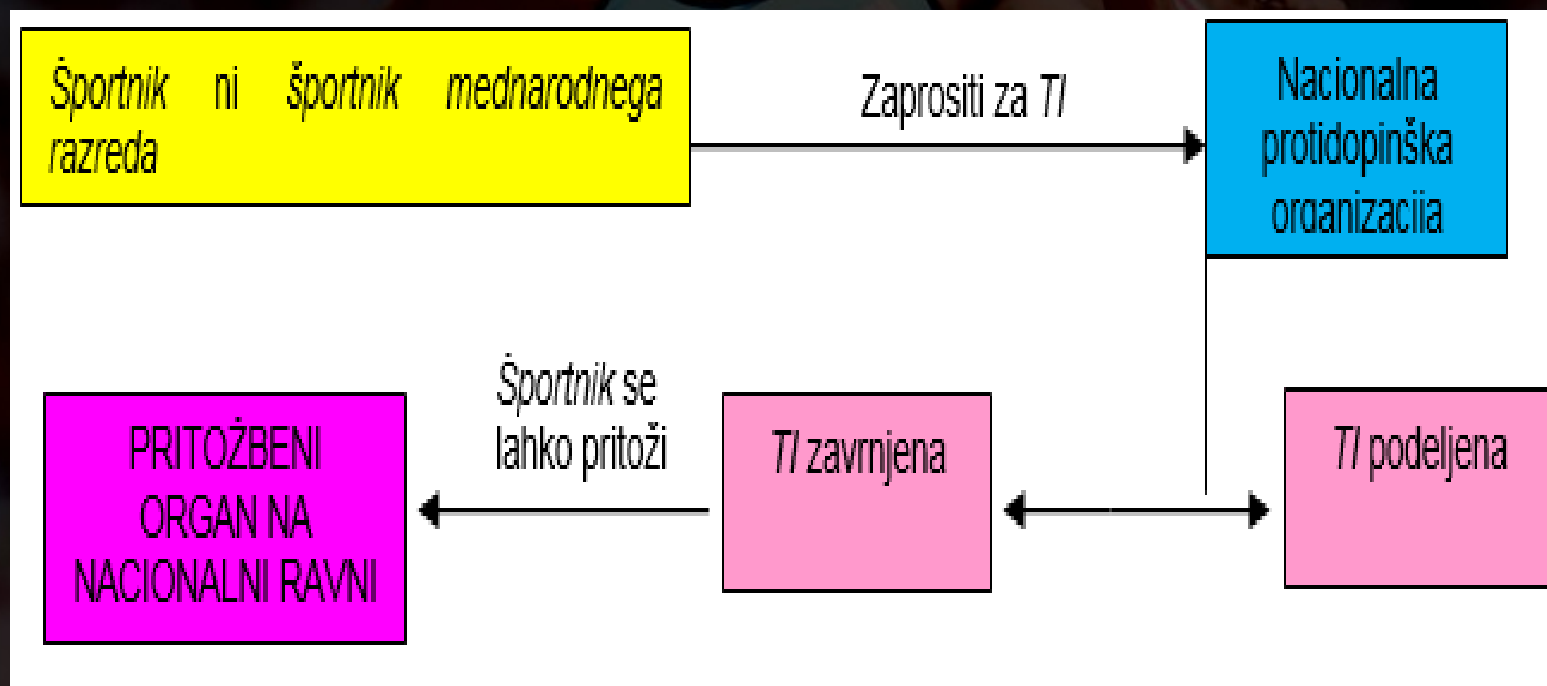
Odbor za podeljevanje TI športniku podeli TI v primeru, da:

- se bo zdravstveno stanje športnika znatno poslabšalo, če predpisane terapije ne prejme,
- izbrana snov ne bo vplivala na izboljšanje njegovih sposobnosti preko meje normalnega zdravstvenega stanja,
- na voljo ni alternativnega zdravljenja.

Kodeks 2015 – člen 4.4

Podelitev ali priznanje TI?

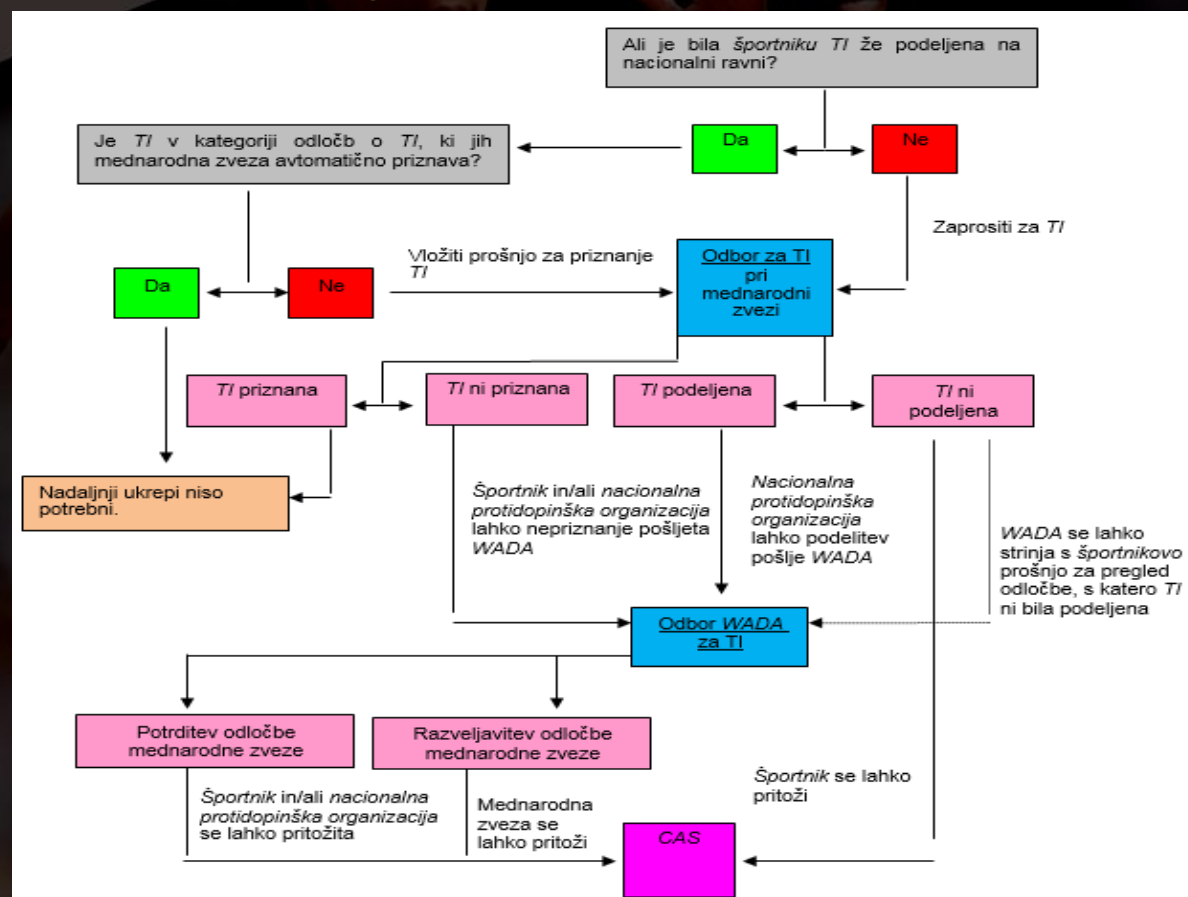
Nacionalni nivo

Kodeks 2015 – člen 4.4

Podelitev ali priznanje TI?

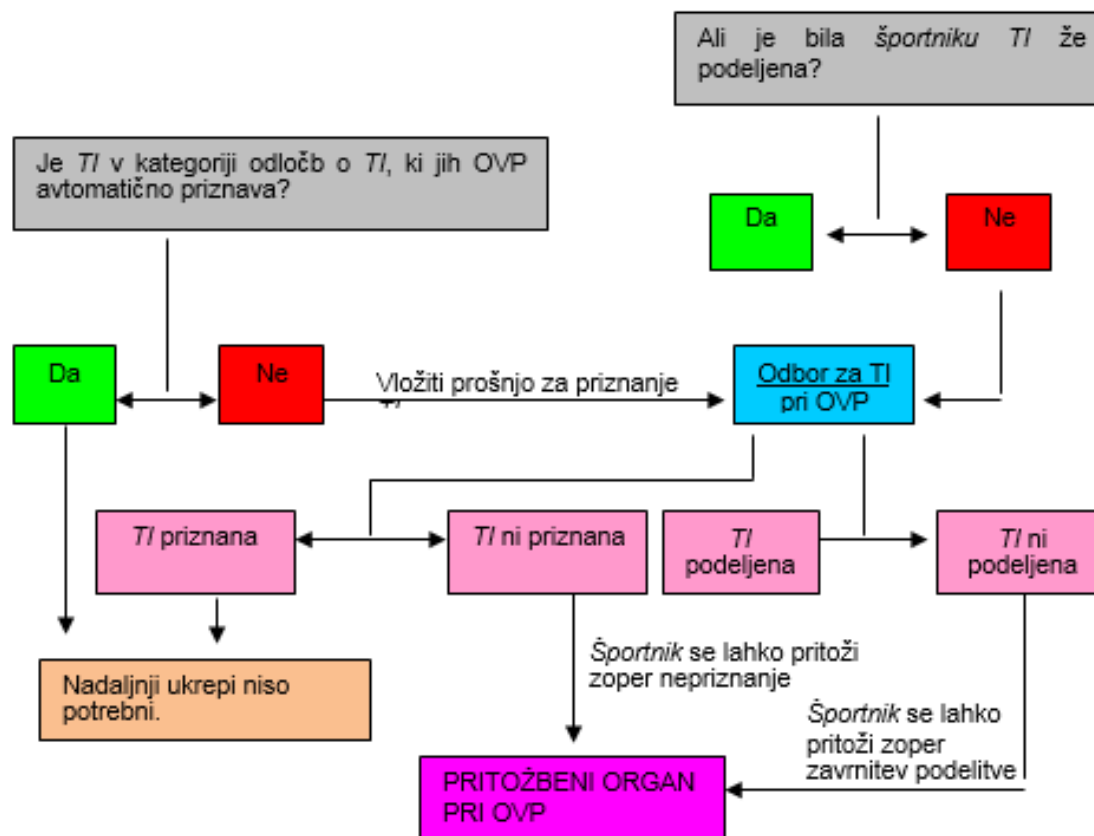
Mednarodni
nivo

Kodeks 2015 – člen 4.4

Podelitev ali priznanje TI?

Velike
športne
prireditve

6) KONTROLA DOPINGA IN UPRAVLJANJE Z REZULTATI

Kaj je kontrola dopinga?

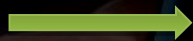
Je proces, ki vključuje:

- načrtovanje testiranj
- odvzem bioloških vzorcev
- laboratorijska analiza
- upravljanje z rezultati
- disciplinski postopek

Kontrola dopinga?

TESTIRANJE

- NADO
- ADO IF
- WADA
- zasebna

organizacija

Testiranja se izvajajo:

NA TEKMOVANJIH

- naključni izbor,
- končna uvrstitev,
- ciljni izbor.

IZVEN TEKMOVANJ

- NRTP,
- IF RTP,
- drugo.

KDO? pristojna protidopinška organizacija

KDAJ IN KJE? kadarkoli in kjerkoli

Kontrola dopinga na tekmovanjih

- vsak športnik je lahko izbran za kontrolo dopinga
če je zmagal

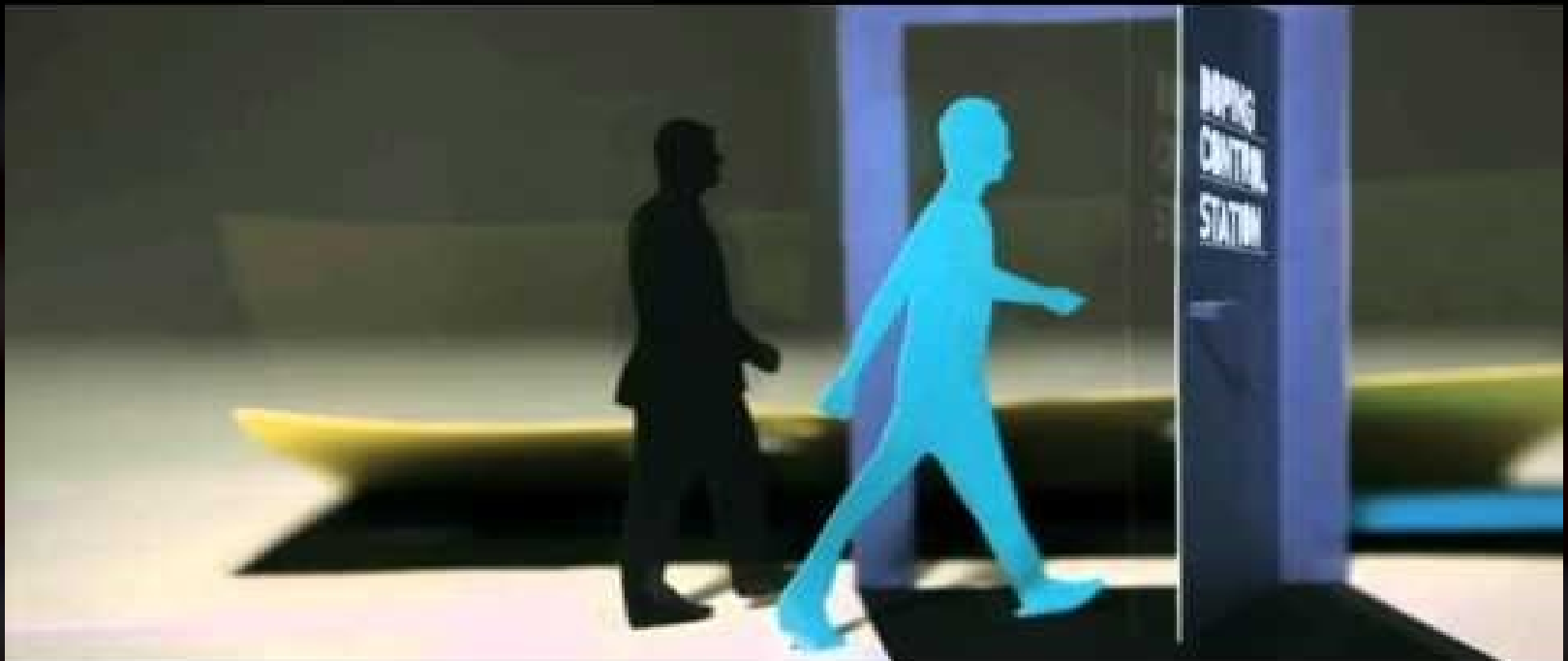
ali

- če je bil poražen

- zavrnitev kontrole dopinga = kršenje protidopinških pravil

Video o kontroli dopinga

Kontrola dopinga pri mladoletnih športnikih

mladoletni športniki lahko
zahtevajo posebne
prilagoditve

prisotnost tretje
osebe

pravica do spremljevalca
tekem celotnega procesa
odvzema vzorca

Upravljanje z rezultati

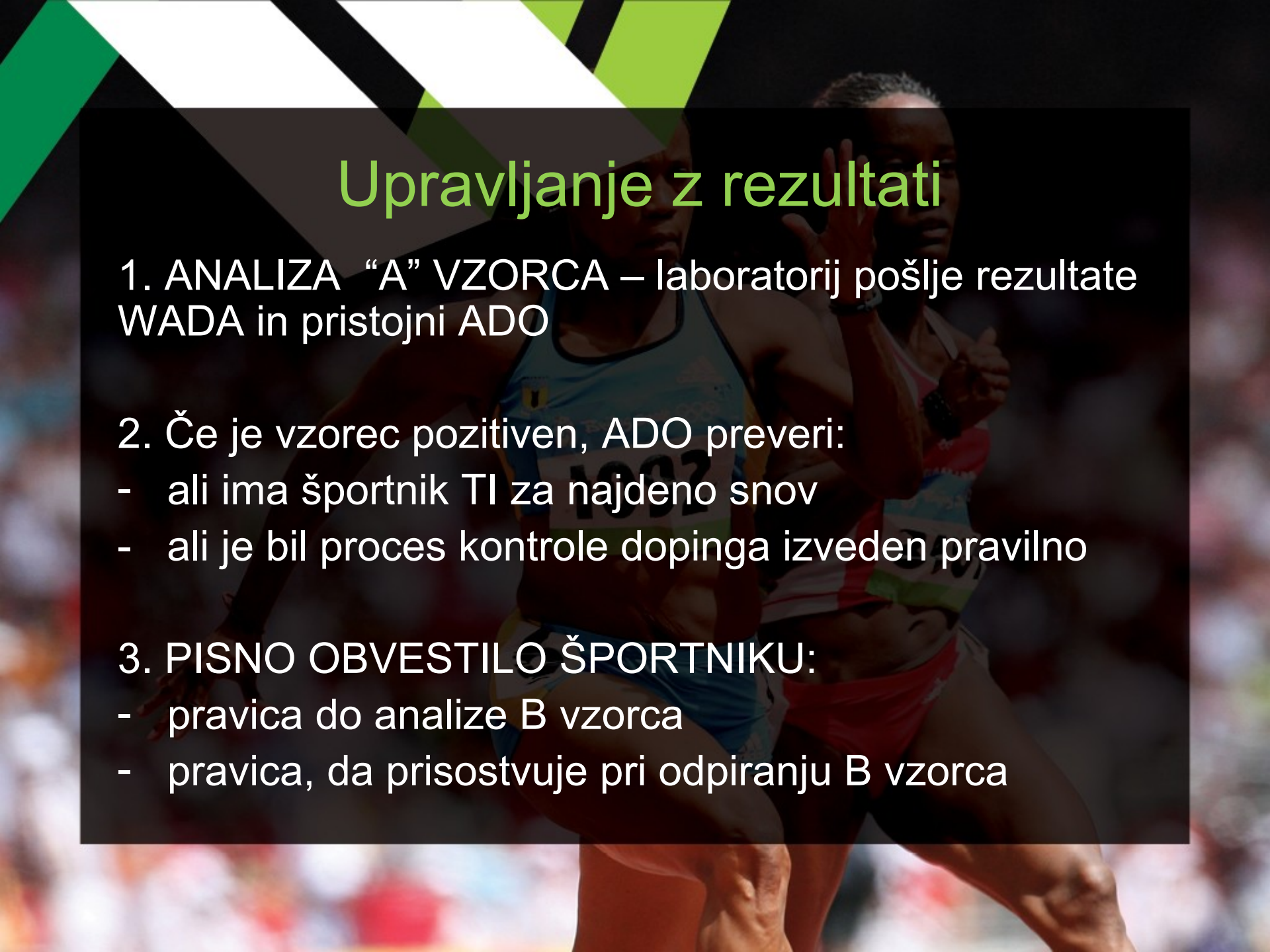
upravljanje z rezultati je proces, ki se ukvarja z
možnimi kršitvami protidopiških pravil

pri nasprotni analitični ugotovitvi – pozitivnem
rezultatu

postopek

Upravljanje z rezultati

1. ANALIZA “A” VZORCA – laboratorij pošlje rezultate WADA in pristojni ADO

2. Če je vzorec pozitiven, ADO preveri:

- ali ima športnik TI za najdeno snov
- ali je bil proces kontrole dopinga izveden pravilno

3. PISNO OBVESTILO ŠPORTNIKU:

- pravica do analize B vzorca
- pravica, da prisostvuje pri odpiranju B vzorca

Upravljanje z rezultati

4. ANALIZA "B" VZORCA

če je B vzorec pozitiven

- pravica do zaslišanja
- pravica do pritožbe

če je B vzorec negativen

opustitev primera

Kako lahko trener pomaga športniku?

Pred in med procesom kontrole dopinga:

- športnikom razloži postopek kontrole dopinga še preden so le-ti testirani
- spremlja športnika med kontrolo dopinga (predvsem, če je športnik mladoleten ali je to njegova prva kontrola)

V postopku upravljanja z rezultati:

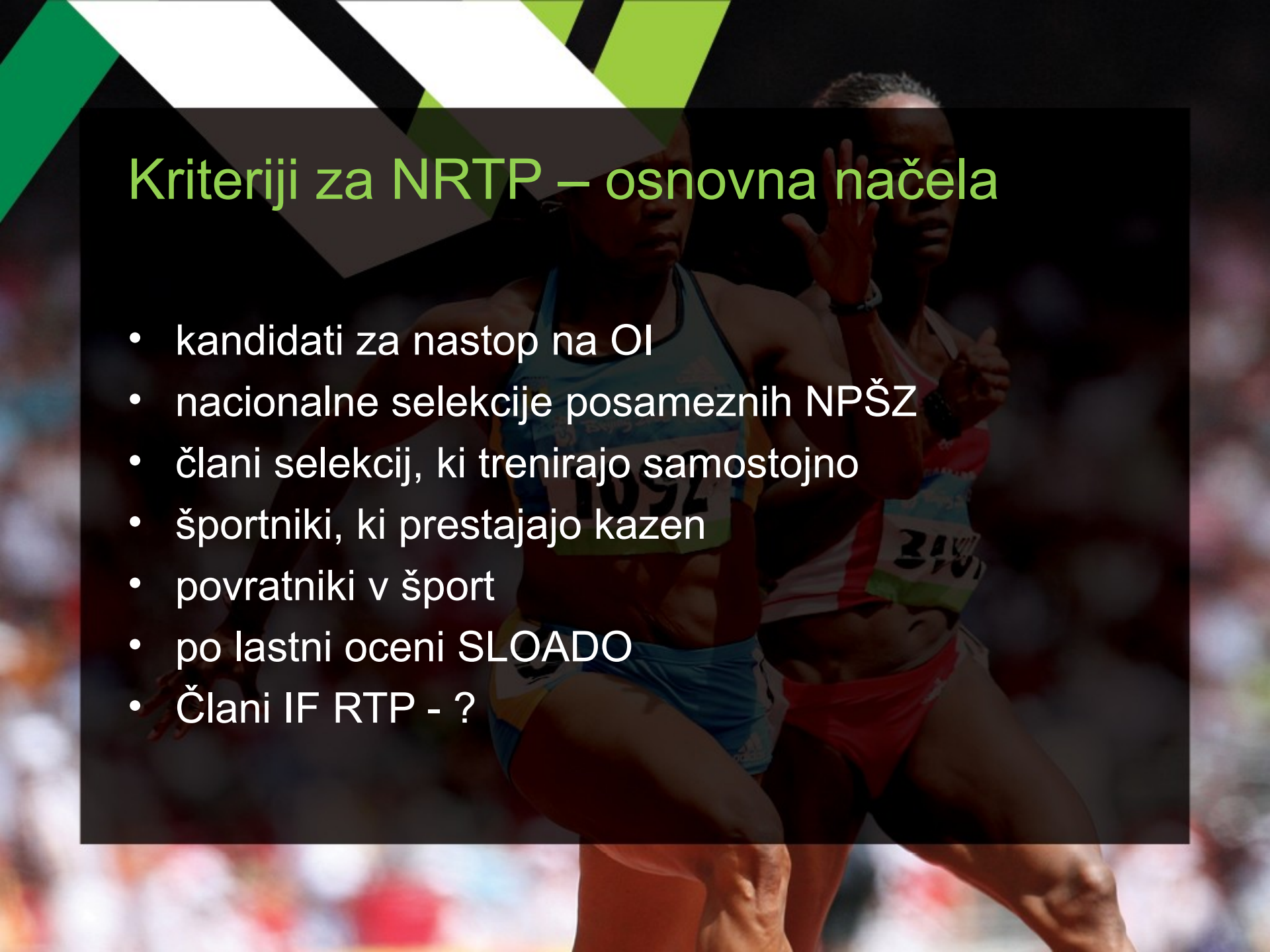
- stoji športniku ob strani in mu pomaga z nasveti!

7) PROGRAM POSREDOVANJA LOKACIJ

NRTP - Nacionalna skupina za testiranje

- RTP ustanovijo
  - ADO MŠZ (strategija v okviru športa)
  - NADO (nacionalna strategija v državi)
- koordinacija in skupno delo – dopolnjevanje
- kriterije za izbor športnikov pripravita
  - MŠZ,
  - NADO
- na podlagi pametne presoje ocene tveganja za doping

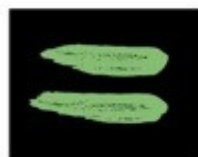

Kriteriji za NRTP – osnovna načela

- kandidati za nastop na OI
- nacionalne selekcije posameznih NPŠZ
- člani selekcij, ki trenirajo samostojno
- športniki, ki prestajajo kazen
- povratniki v šport
- po lastni oceni SLOADO
- Člani IF RTP - ?

Športniki v NRTP so dolžni

- za vsako četrtoletje posredovati informacije o svojih lokacijah in jo dopolnjevati
- biti na voljo na navedenih naslovih bivališča zaradi testiranja izven tekmovanja, 60 minutni interval
- če športnik iz NRTP ne izpolni navedenih zahtev trikrat 3x v 12-mesečnem obdobju
  - neposredovana prijava lokacije (ni posredoval podatkov)
  - neuspešno testiranje (ni bil na razpolago v 1HTS)

A D A M S

Dostop do zbranih podatkov o lokacijah

- obveščajo, sodelujejo, koordinirajo
  - ADO MŠZ
  - NADO
  - WADA
- princip pristojnosti (MŠZ, NADO, WADA)
- ostale organizacije, ki so pristojne za odvzem (pogodba z IF)
- NPŠZ imajo pomembno vlogo pri ozaveščanju športnikov

Obveščanje športnikov in zvez

- brez obvestila NADO ne more izvajati programa,
  - da je športnik uvrščen v NRTP – tudi zveza !!!
  - o zahtevah programa bivališč in lokacij,
  - o posledicah (3 v 12),
- usposabljanje, sodelovanje in pomoč,
- športnikom prijazno okolje 😊

Kako lahko trener pomaga športniku, vključenemu v NRTP ali IF RTP?

- predhodno načrtovanje treningov in tekmovanj
- posredovanje natančnih lokacij treningov in tekmovanj (naslov hotela, tekmovališča)
- opominjanje športnika, ali je izpolnil svoje obveznosti

8) NENAMERNI DOPING

1.
NEZAVEDNO
JEMANJE

The infographic features a central green circle with the text 'NENAMERNI DOPING'. Surrounding it are four smaller circles: a green one at the top (1. NEZAVEDNO JEMANJE), a teal one on the right (2. ZDRAVNIŠKA NAPAKA), a blue one at the bottom (3. PREHRANSKA DOPOLNILA), and a purple one on the left (4. NEUSTREZNOSTI). The background is a dark, semi-transparent image of a female athlete running, with a blurred crowd in the background. The top left corner has abstract geometric shapes in green, white, and black.

2.
ZDRAVNIŠKA
NAPAKA

NENAMERNI DOPING

3.
PREHRANSKA
DOPOLNILA

4.
NEUSTREZNA
TI

1. Nezavedno jemanje

Dr Dorit Roesler in Dr Ulrich Suender

OI 1988 Seul - plavalke iz V Nemčije osvojijo:
10 zlatih, 5 srebrnih in 7 bronastih medalj

- 10.000 športnikov
- 500-2.000 ima resne zdravstvene zaplete

"DOPING FOR GOLD" v 1970-ih v Vzhodni Nemčiji

Plavalna ekipa, 12-letniki

Nadzeya Ostapchuk - atletinja

- pozitivna na Ol v Londonu
- prepovedane snovi ji je dajal trener brez njene vednosti
- odvzem olimpijske medalje + 1-letna izločitev, trener 4 leta

Anita Stepanenko - plavalka

- stara 17 let
- prepovedane snovi ji je dajal trener brez njene vednosti
- 1-letna izločitev, trener doživljenjsko

2. Zdravniška napaka

Koliko o dopingu vedo zdravniki in farmacevti?

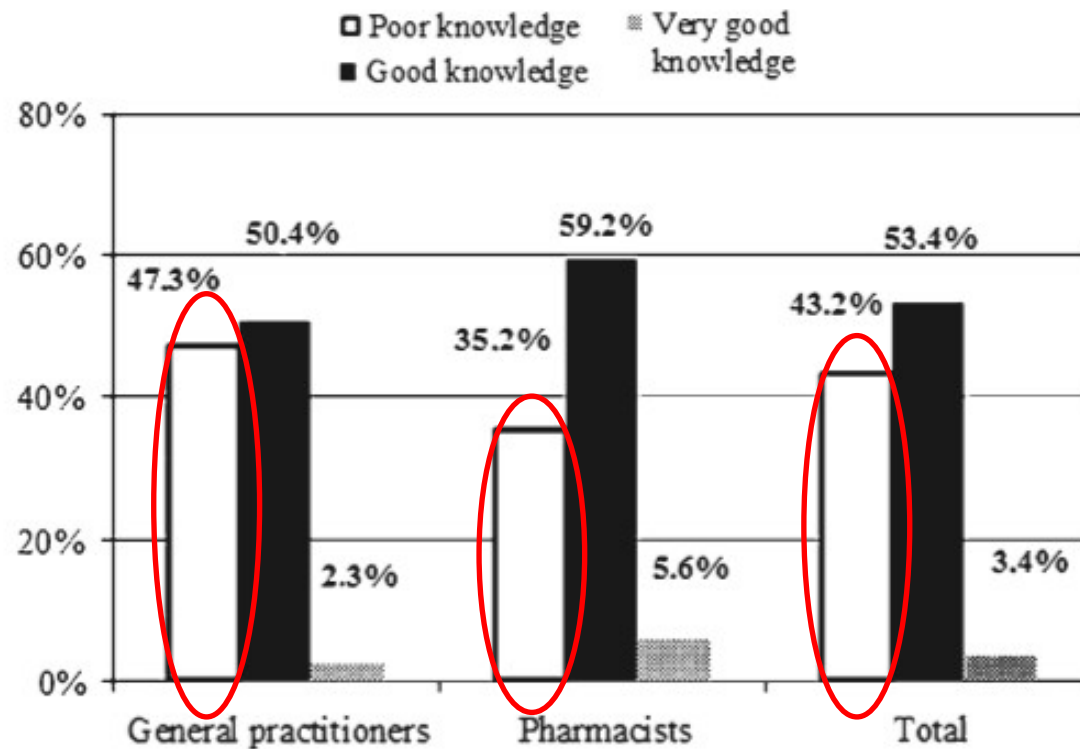

Fig. 3. Doping in sports: levels of knowledge among general practitioners and pharmacists ($N = 204$, $P = 0.150$)

REGISTER ZDRAVIL RS

Spletna stran: <http://www.ivz.si/register/>

Register zdravil RS

Spoštovani uporabniki Registra zdravil Republike Slovenije!

Pred vami je elektronska oblika dvanajste številke Registra, ki je po sklepu vodstva IVZ tudi zadnja, ki jo bo izdal Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije.

Od leta 1994, ko smo izdali prvi Register zdravil v Sloveniji, se je marsikaj spremenilo. To je med drugim vplivalo tudi na zakonodajo zdravil. V tem obdobju smo v Sloveniji uvedli nove postopke za pridobivanje dovoljenja za promet z zdravili, medsebojno zamenljiva zdravila in najvišje priznane cene zdravil. Posledično se tudi podatki, ki so potrebni za predpisovanje in izdajanje zdravil (razvrstitev na listo, medsebojna zamenljivost zdravil, najvišja priznana cena in najvišja dogovorjena cena zdravila ...), redno, praviloma mesečno spreminjajo. Ažurni podatki o zdravilih so v Centralni bazi zdravil (CBZ), ki smo jo pripravili skupaj z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) in Javno agencijo za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP), objavljena pa je na spletni strani ZZZS. V CBZ redno vzdržujemo in objavljamo osnovne podatke o zdravilih, nacrtojemo pa tudi nadgradnjo z drugimi strokovnimi podatki.

Register zdravil R Slovenije XII bo na medmrežju na domaci strani Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije - <http://www.ivz.si> objavljen do vzpostavitve posodobljene CBZ, žal pa ne moremo zagotoviti posodabljanja podatkov.

Silva Pecar-Cad
Urednica

- [Uvod](#)
- [Abecedni seznam LASTNIŠKIH imen zdravil](#)
- [Seznam zdravil, ki se izdajajo brez recepta v lekarnah in specializiranih prodajalnah](#)
- [Zdravila razvrščena po ATC KLASIFIKACIJ](#)
- [Abecedni seznam ZDRAVILNIH URINKOVIN](#)
- [Predpisovanje zdravil V NOSEČNOSTI](#)
- [Lista prepovedanih snovi](#)
- [Zdravilne učinkovine, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti](#)

[Register za članek](#)

Prenovljeno: 22. november 2010

Pripombe na vsebino Registra pošljite [Silvi Počar](#).

Andrea Raducan, izgubila zlato medaljo Ol Sydney 2000

Zdravniška napaka – zdravljenje z Nurofen Cold & Flu (pogosto OTC zdravilo, brez recepta), ki vsebuje **pseudoefedrin**

-> odvzem zlote medalje zaradi pozitivne najdbe v urinskem vzorcu

3. Prehranska dopolnila

TVEGANJE ZA “NENAMERNI” DOPING

- glavni uporabniki prehranskih dopolnil so športniki – od amaterjev do vrhunskih športnikov
- tveganje za zdravje
- športniki odgovorni, da ne kršijo protidopinških pravil

“načelo objektivne odgovornosti”

Športnik je vedno odgovoren za snovi, odkrite v njegovih bioloških tekočinah, ne glede na njihov izvor!

Kdo je odgovoren?

KICKER VENCILL

POZITIVEN NA DOPING TESTU

- leta 2003 testiran pozitivno zaradi kontaminiranega prehranskega dopolnila: **multivitamini so vsebovali sledove 19-norandrosterone**
- izgubi nastop na **Olimpijskih igrah 2004 v Atenah**
- leta 2005 dobi \$578,635 tožbo proti podjetju: Ultimate Nutrition of Farmington, Conn.

LANCE ARMSTRONG

NIKOLI POZITIVEN NA DOPING TESTU

7 zmag na dirki Tour de France, svetovni prvak v cestnem kolesarstvu, olimpijska medalja

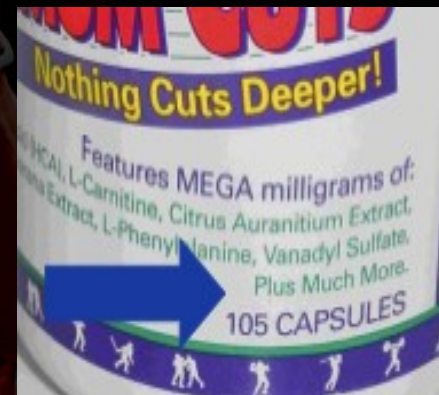
EPO, testosteron, kortikosteroidi, hGH, krvni doping

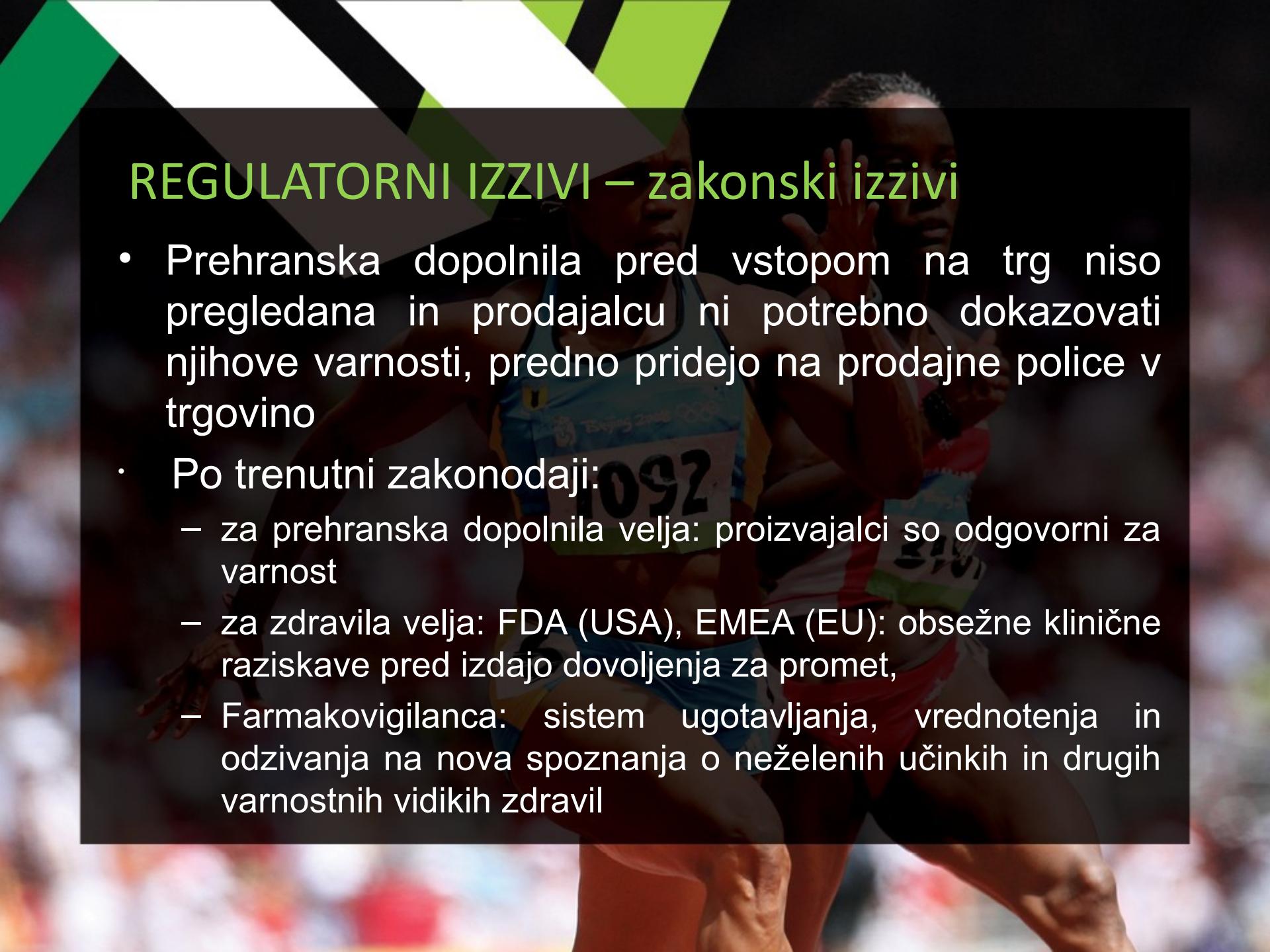
Ocena: 20 m\$/leto -> 83.333 \$/dan

Vir: <http://www.best-reviewer.com>

KAKO PRIDE DO KONTAMINACIJE?

- **navzkrižna kontaminacija:**
kontaminacija med pripravo v obratih,
kjer ni dobre proizvodne prakse - Good
Manufacturing Practice (GMP)
- **namerno dodajanje** s strani podjetja
(npr. namen izboljšati biološko
učinkovitost aminokislinskih pripravkov)
in celotna sestava ni označena na
embalaži

REGULATORNI IZZIVI – zakonski izzivi

- Prehranska dopolnila pred vstopom na trg niso pregledana in prodajalcu ni potrebno dokazovati njihove varnosti, predno pridejo na prodajne police v trgovino
- Po trenutni zakonodaji:
  - za prehranska dopolnila velja: proizvajalci so odgovorni za varnost
  - za zdravila velja: FDA (USA), EMEA (EU): obsežne klinične raziskave pred izdajo dovoljenja za promet,
  - Farmakovigilanca: sistem ugotavljanja, vrednotenja in odzivanja na nova spoznanja o neželenih učinkih in drugih varnostnih vidikih zdravil

Table 1. Nutritional supplements cross-contaminated with anabolic-androgenic steroids (prohormones) in different countries in 2001/2002^{23,24}

Country	No. of analyzed products	No. of cross-contaminated products	Percent age of cross-contaminated products
Netherlands	31	8	25.8
Austria	22	5	22.7
UK	37	7	18.9
USA	240	45	18.8
Italy	35	5	14.3
Spain	29	4	13.8
Germany	129	15	11.6
Belgium	30	2	6.7
France	30	2	6.7
Norway	30	1	3.3
Switzerland	13	–	–
Sweden	6	–	–
Hungary	2	–	–

KATERE PREPOVEDANE SNOVI?

Najbolj pogoste prepovedane snovi v prehranskih dopolnilih:

- poživila (stimulansi)
- prekurzorji steroidnih hormonov
- anabolni androgeni steroidi
- β 2-agonisti

Primer: produkt CREATINE

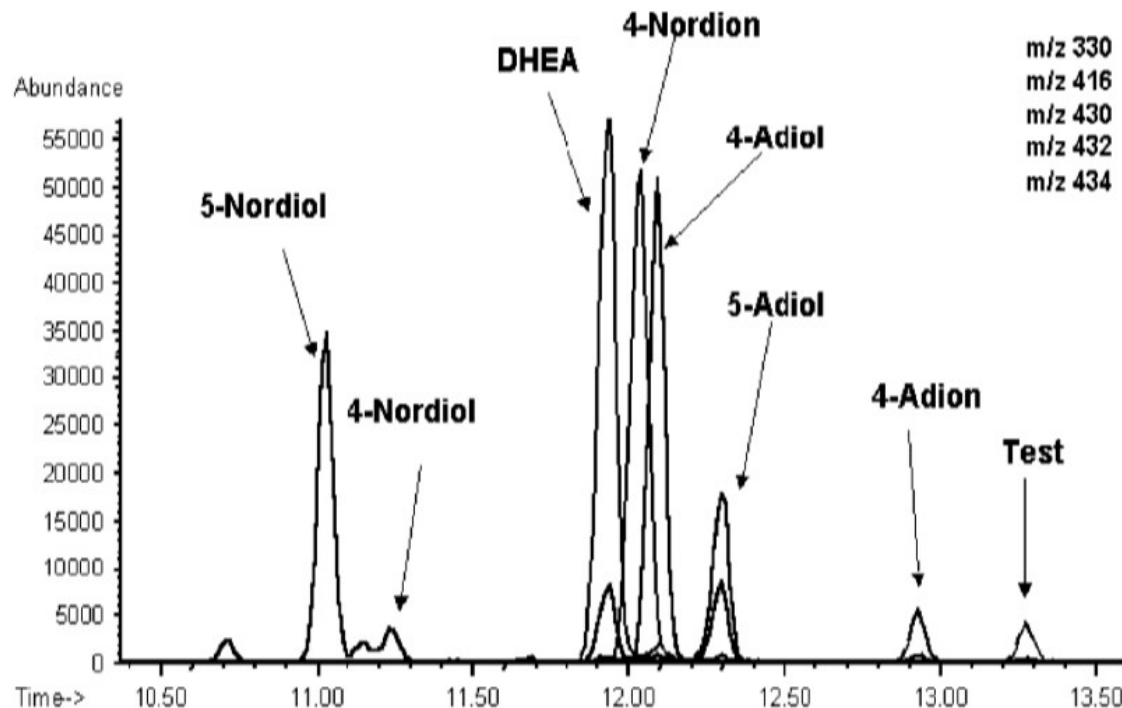

Figure 2. SIM-chromatograms of a creatine product with seven prohormones and testosterone not declared on the label (all steroids are pertrimethylsilylated)²² 5-nordioli: 19-nor-5-androstene-3 β ,17 β -diol, 4-nordioli: 19-nor-4-androstene-3 β ,17 β -diol, DHEA: dehydroepiandrosterone, 4-nordion: 19-nor-4-androstene-3,17-dione, 4-adioli: 4-androstene-3 β ,17 β -diol, 5-adioli: 5-androstene-3 β ,17 β -diol, 4-adion: 4-androstene-3,17-dione, test: testosterone.

kontaminirani "creatine" vseboval 7 steroidnih prekurzorjev in testosteron

Ali je lahko športnik POZITIVEN?

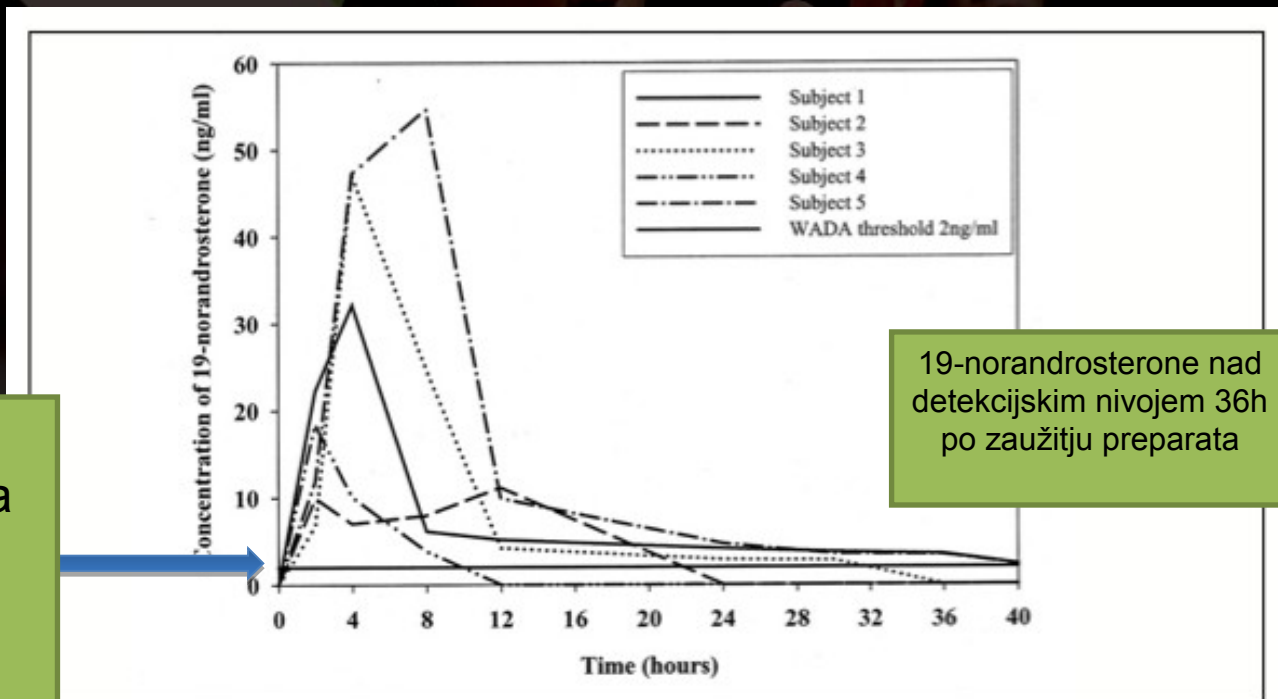

Fig. 1. Urinary concentrations of 19-norandrosterone in 5 male volunteers after administration of a contaminated nutritional supplement.

Primer slovenske športnice (21 let)

- 11 različnih prehranskih dopolnil dnevno

Na dan zaužije:

- 21 tablet
- 7 meric praškov

Poškodbe in bolezni: nevarnosti zdravil

Prehranska dopolnila

Podprto z raziskavami

- Beta-alanin
- Beta-hidroksi-beta-metilbutirat (HMB)
- Kofein
- Kreatin
- Esencialne aminokisline (EAAs)
- Natrijev bikarbonat
- Natrijev citrat

Prehranska dopolnila

Dvoumna raziskovalna podpora:

- Alfa-ketoglutarat (AKG)
- Alfa-ketoisokaproat (KIC)
- Alfa-lipoična kislina (ALA)
- Razvejane aminokisline = Branched-Chain Amino Acids (BCAAs)
- Kolostrum
- Dehidroepiandrosterone (DHEA)
- Gama-aminobutirična kislina (GABA)
- Ginseng ekstrakti
- Glicerol
- N-Acetilcistein (NAC)
- Rodiol
- Rioza
- Taurin

Prehranska dopolnila

Neobstoječa raziskovalna podpora (omejene klinične študije):

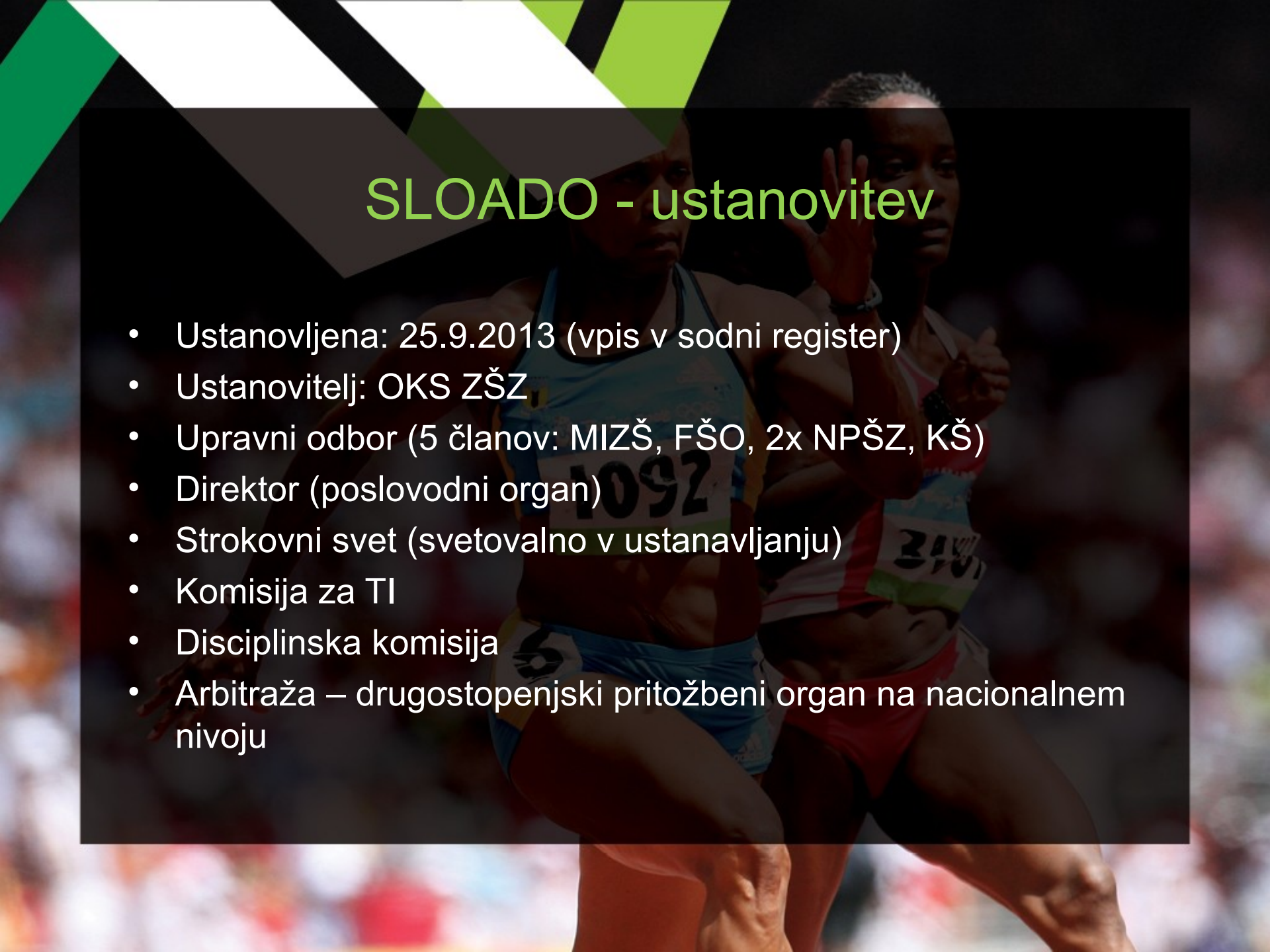
- Adenozin trifosfat (ATP)
- Betaine
- Holin
- Krom
- Citrulinijev malat
- Konjugirana linolna kislina (CLA)
- D-pinitol ekdisteron
- Glutamin
- Hidroksicitronska kislina (HCA)
- Oktakosanol
- Piruvat
- Tribulus
- Tirozin
- Johimbin

4. Neustrezna TI

9) ORGANIZIRANOST V SLOVENIJI

SLOADO - ustanovitev

- Ustanovljena: 25.9.2013 (vpis v sodni register)
- Ustanovitelj: OKS ZŠZ
- Upravni odbor (5 članov: MIZŠ, FŠO, 2x NPŠZ, KŠ)
- Direktor (poslovodni organ)
- Strokovni svet (svetovalno v ustanavljanju)
- Komisija za TI
- Disciplinska komisija
- Arbitraža – drugostopenjski pritožbeni organ na nacionalnem nivoju

Protidopinški pravilnik SLOADO

- implementacija svetovnega kodeksa proti dopingu
- prenos pristojnosti na SLOADO
  - razporeditev testiranj na nacionalnem nivoju
  - izvajanje testiranj
  - upravljanje z rezultati
  - disciplinski postopki (DK in Arbitraža)
- prevzem obveznosti NPŠZ do mednarodnih zvez

Strategija SLOADO

- zaradi dosedanje podhranjenosti zahteva pozitiven trend
- strategija majhnih korakov
- nizko proračunski zavod (subvencije in tuji razpisi)
- politika projektnega organiziranja dela
- pozitivna kadrovska politika – iščemo najboljše strokovnjake
- osredotočeni na športnikove potrebe – 24/7
- športniku prijazno okolje – zaščita čistih športnikov
- timsko delo, prostovoljstvo in visoka motivacija – športni duh!

10) PROGRAM BOJA PROTI DOPINGU V SLOVENIJI

KONTROLA DOPINGA

Načrt razporeditev testiranj po športih

- pametna ocena tveganosti za uporabo dopinga na podlagi fizioloških karakteristik posamezne discipline športa, - trije nivoji tveganosti (nizek, srednji, visok)
- obstoječe dopinške statistike
- trend razvoja dopinga
- tipa sezone posameznega športa
- razširjenosti športa v Sloveniji in njegova odmevnost
- struktura kategoriziranih športnikov.
- načelo postopnosti – gradnja sistema

Naloge NADO

Načrtovanje testiranj na podlagi:

- tveganost športne panoge
- obdobja (tekmovalno, pripravljalno)
- urnika tekmovanj športnika
- športnikovega koledarja (ADAMS)
- rezultatov športnika v zadnjem obdobju
- anonimnih prijav

May 2012	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	

NA
TEKMOVANJIH

**PROGRAM
TESTIRANJ
PO
NAROČILU**

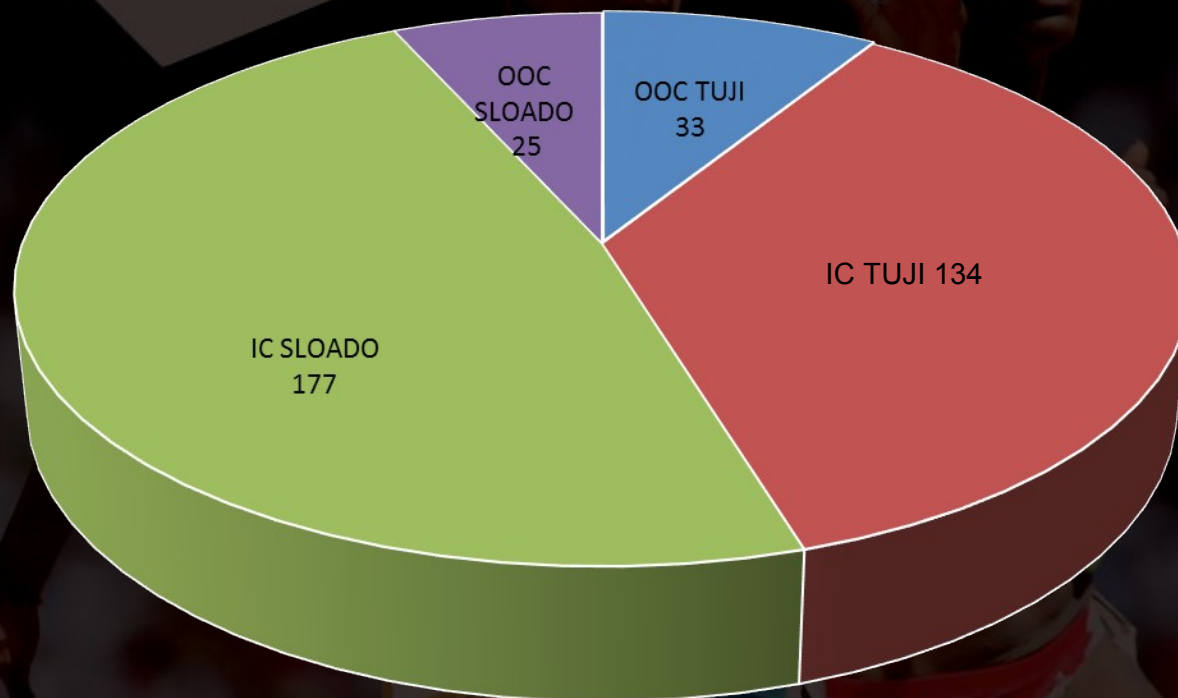
IZVEN
TEKMOVANJ

LASTEN
PROGRAM
TESTIRANJ

Izvedba testiranj 2011 - 2014

	IC SLOADO	OOC SLOADO	TUJ NAROČNIK	SKUPAJ
2011	0	16	262	278
2012	5	74	140	219
2013	134	85	200	419
2014	177	25	167	369

Izvedba testiranj 2014

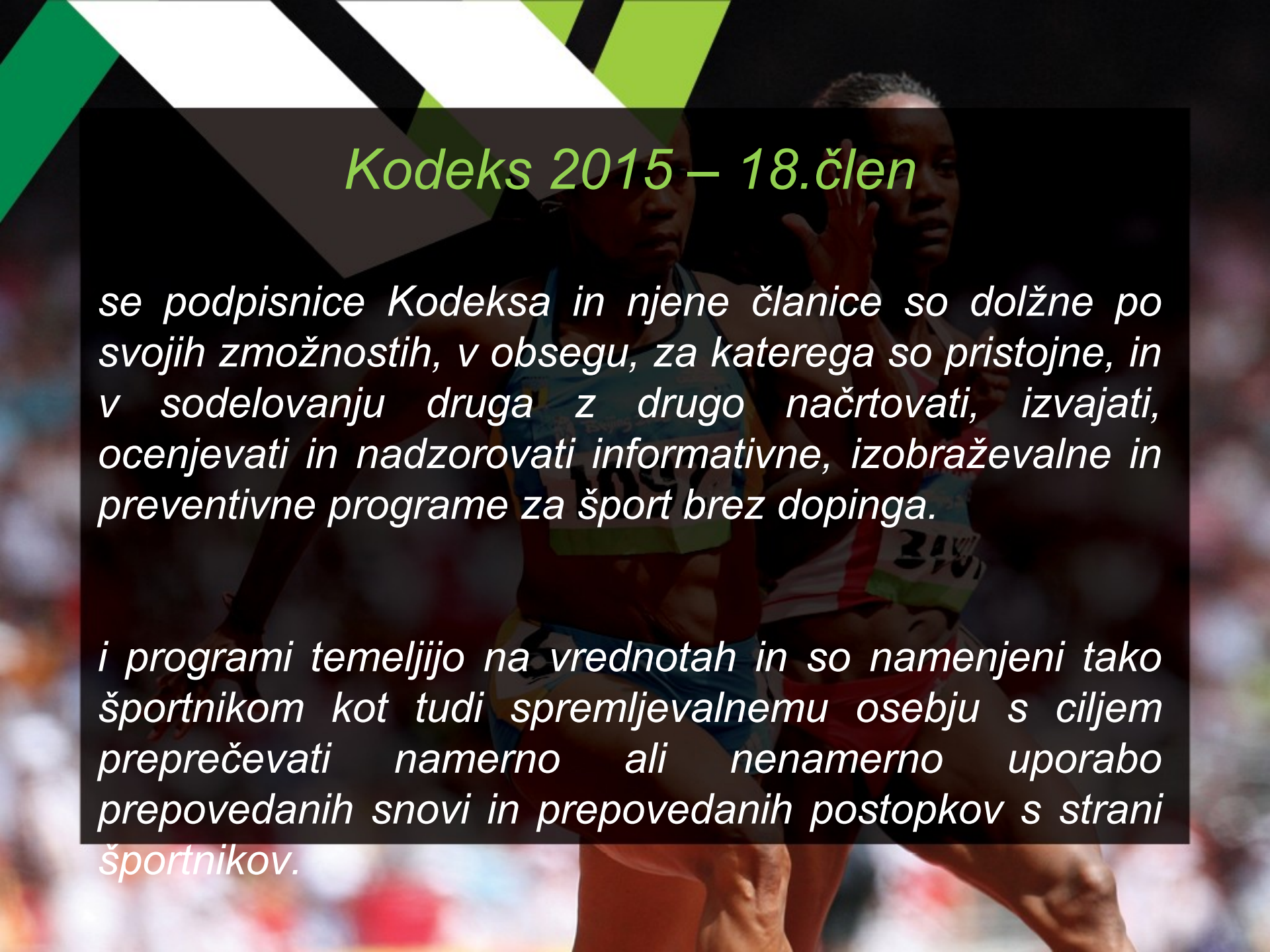
Št. testiranj v letu 2014 - 369

IZOBRAŽEVANJE IN OZAVEŠČANJE

ŠPORTNIKI IN
TRENERJI

STARŠI
PERSPEKTIVNIH
ŠPORTNIKOV

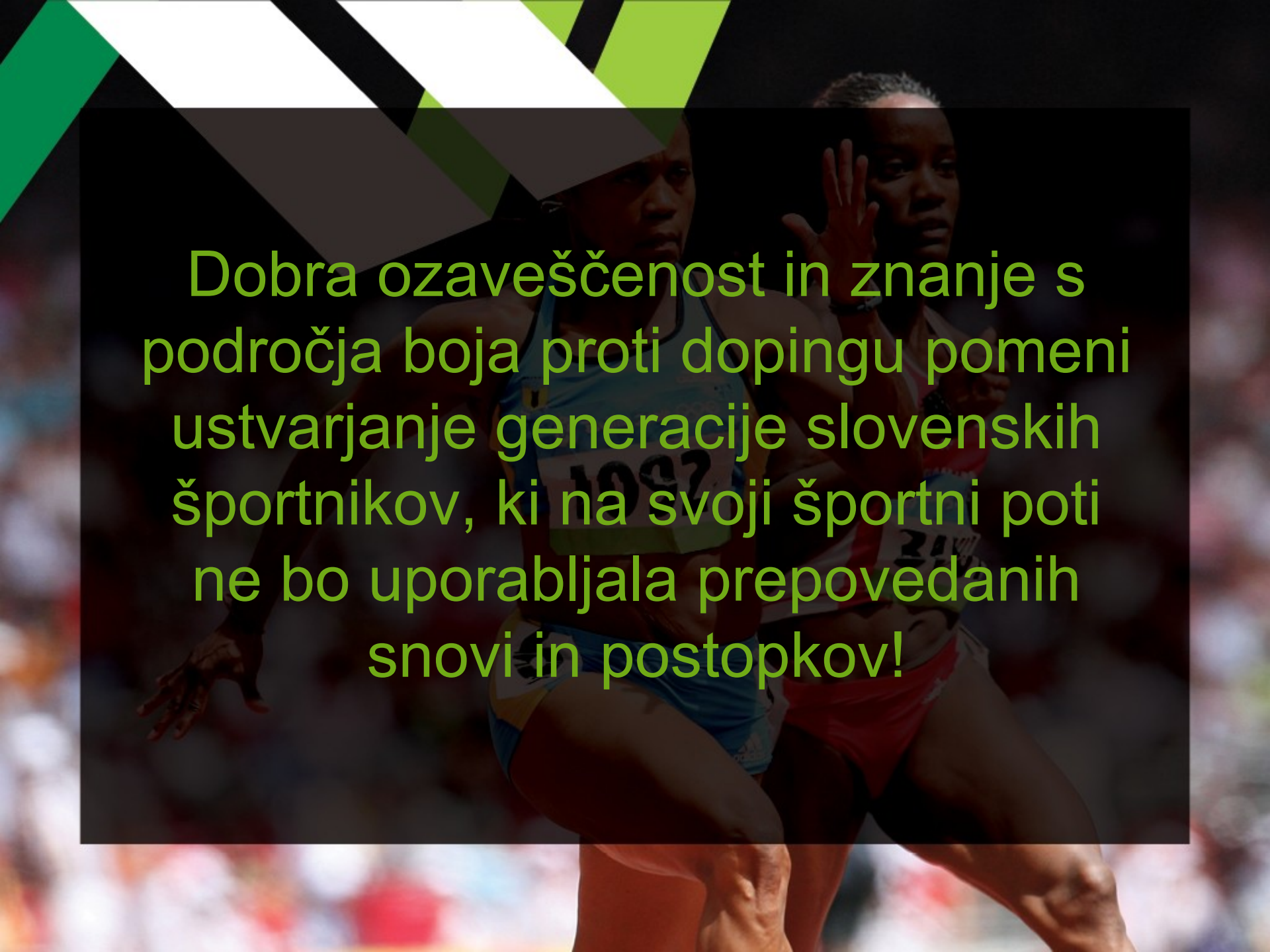
DIJAKI-
ŠPORTNIKI

Kodeks 2015 – 18.člen

se podpisnice Kodeksa in njene članice so dolžne po svojih zmožnostih, v obsegu, za katerega so pristojne, in v sodelovanju druga z drugo načrtovati, izvajati, ocenjevati in nadzorovati informativne, izobraževalne in preventivne programe za šport brez dopinga.

i programi temeljijo na vrednotah in so namenjeni tako športnikom kot tudi spremljevalnemu osebju s ciljem preprečevati namerno ali nenamerno uporabo prepovedanih snovi in prepovedanih postopkov s strani športnikov.

The background image shows two female sprinters in mid-stride during a race. The athlete in the foreground is wearing a blue and yellow singlet with the number 1092. The athlete behind her is wearing a red singlet. A semi-transparent dark grey rectangular box is overlaid on the image, containing text in a bright green color. In the top-left corner of the image, there are several diagonal stripes in green, white, and black.

Dobra ozaveščenost in znanje s
področja boja proti dopingu pomeni
ustvarjanje generacije slovenskih
športnikov, ki na svoji športni poti
ne bo uporabljala prepovedanih
snovi in postopkov!

Programi izobraževanja in ozaveščanja

amenjeni so:

rhunskim športnikom

- ADAMS delavnice

ladim športnikom

- skupne priprave
- dijaki – športniki

taršem perspektivnih športnikov

renerjem in drugemu spremljevalnemu osebju

tudentom FŠ, medicino, farmacije

Programi izobraževanja in ozaveščanja

rograme izvajajo:

trokovni tim SLOADO (strokovnjaki z različnih področij)

ladi protidopinški ambasadorji (mednarodni projekt)

- ambasadorji morajo biti (skupaj s svojimi zvezami) bolj

Programi izobraževanja in ozaveščanja

	2011	2012	2013	2014
ŠPORTNIKI	135	260	391	385
STARŠI, TRENERJI, ŠTUDENTI	/	34	413	368

Programi izobraževanja in ozaveščanja

Dijaki - športniki

šolsko leto 2011 - 2012	1172
šolsko leto 2012 - 2013	597
šolsko leto 2013 - 2014	493

Programi izobraževanja in ozaveščanja

Programi ozaveščanja

do leta 2013	okrog 400
v letu 2013	preko 3000
V letu 2014	1514

INFORMIRANJE

ŠPORTNIKI

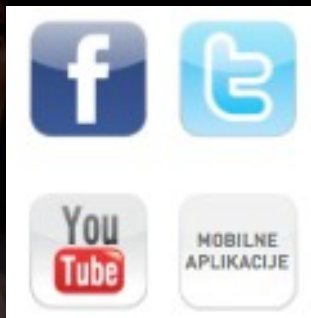
CELOTNA
ŠPORTNA
SFERA

SPREMLJEVALNO
OSEBJE

STARŠI
ŠPORTNIKOV

spletna stran www.sloado.si

- od novembra 2011, letos prenovljena
  - preko 10.500 obiskovalcev
  - 60% se jih vrača na stran

informativno gradivo

<http://www.sloado.si/kategorija/izobrazevanje-gradiva>

USPOSABLJANJE

OSEBJE ZA
ODVZEM
VZORCEV

AMBASADORJI

Mladi protidopinški ambasadorji

S pomočjo UNESCO sklada za preprečevanje dopinga v športu smo usposobili 30 novih protidopinških ambasadorjev:

- za programe ozaveščanja na SŠ
- za programe ozaveščanja v NPŠZ in klubih
- za programe ozaveščanja na velikih športnih tekmovanjih

"peer-to-peer" pristop

Uradniki za kontrolo dopinga

- usposabljanje v letu 2011 in 2012
  - teoretično usposabljanje
  - praksa

SLOVENSKA ANTIDOPING ORGANIZACIJA „SLOADO, Ljubljana“

Celovška 25, 1000 Ljubljana
01 230 60 10

www.sloado.si
antidoping@sloado.si
www.facebook.com/sloado

DOPING =

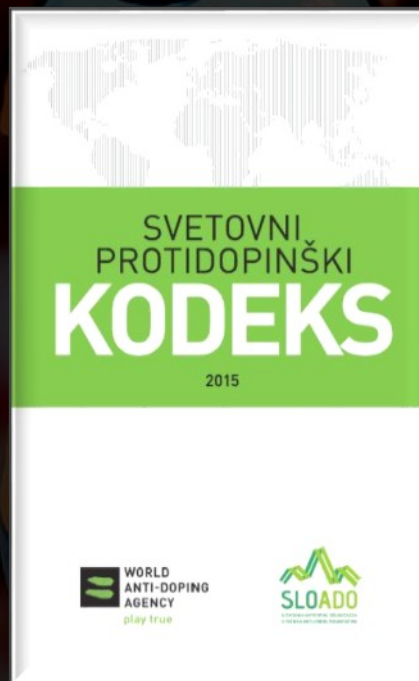

Hvala za pozornost

VPRAŠANJA ZA RAZPRAVO

*Zakaj je pomembno, da imajo vse države in
vsi športi na področju boja proti dopinga
enaka pravila?*

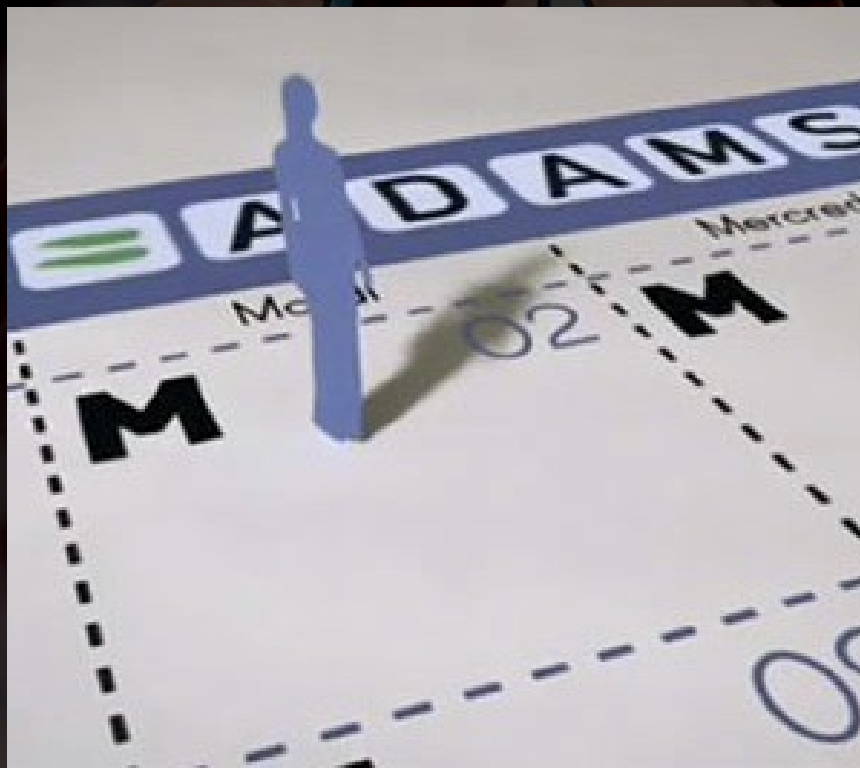
*Zakaj je pomembno, da so športniki
testirani tako na tekmovanjih kot tudi izven
tekmovanj?*

*Se vam zdi prav, da so športniki lahko
testirani kadarkoli in kjerkoli?*

*Se vam zdi prav, da morajo športniki ADO
javljati kje se nahajajo?*

Se vam zdi prav, da morajo športniki oddati vzorec pod vidnim nadzorom UKD?

